

Koncept implementácie stratégie CLLD

Aktualizácia č. 2

Koncept implementácie stratégie CLLD je záväzný formulár, ktorý tvorí neoddeliteľnú prílohu Žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v rámci Výzvy na implementáciu stratégie MAS. Je jednou z povinných podmienok poskytnutia príspevku danej výzvy. Údaje, ktoré tvoria Koncept implementácie stratégie CLLD podliehajú kontrole a schváleniu RO pre IROP a ich schválený obsah je pre MAS záväzný. Výzvy, ktoré MAS ďalej vyhlasuje pre užívateľov stratégie, musia byť v súlade so schváleným Konceptom implementácie stratégie CLLD.

Žiadateľ vypĺňa koncept implementácie stratégie CLLD.

Žiadateľ pri definovaní konceptu implementácie stratégie CLLD vychádza zo schválenej stratégie CLLD a podmienok definovaných výzvou na financovanie implementácie stratégie CLLD.

Koncept sa zameriava predovšetkým na definovanie relevantnosti stratégie CLLD k jednotlivým hlavným aktivitám projektu definovaných výzvou.

V rámci identifikovaných relevantných aktivít ďalej definuje:

- výšku oprávnených výdavkov žiadateľa – príspevku,
- mieru príspevku, ktorou bude žiadateľ spolufinancovať projekty užívateľov,
- očakávanú výšku výdavkov na projekty užívateľov,
- minimálnu a maximálnu výšku príspevku na dané opatrenie
- okruh oprávnených užívateľov
- plánované hodnoty merateľných ukazovateľov žiadateľa (agregáciou očakávaných hodnôt užívateľov),
- kritériá pre výber projektov užívateľov,

Koncept je rozpracovaný po úrovniach hlavných aktivít projektu.

Identifikácia stratégie CLLD: Kraj pod Duklou – územie s perspektívou

1. Relevancia stratégie CLLD k hlavným aktivitám projektu definovaných výzvou.

Tabuľka 1 – Relevancia aktivít a stratégie CLLD

Hlavné aktivity projektu ¹	Relevantnosť stratégie CLLD
A1 Podpora podnikania a inovácií	Relevantné Tabuľka 4, Opatrenie stratégie CLLD: Kraj pod Duklou – územie s perspektívou (podkapitola 5.2 Akčný plán)
B1 Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry	„nevzťahuje sa“ MAS chce presunúť celú finančnú alokáciu z dôvodu, že od vyhlásenia výzvy dňa 30.4.2020 bolo uzatvorených 11. kôl bez prijatia ŽoPr, preto celú alokáciu presúvame do aktivity B2, kde je alokácia vyčerpaná a je záujem o jej navýšenie zo strany žiadateľov.
B2 Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel	Relevantné Tabuľka 6, Opatrenie stratégie CLLD: Kraj pod Duklou – územie s perspektívou (podkapitola 5.2 Akčný plán)
B3 Nákup vozidiel spoločnej dopravy osôb	„nevzťahuje sa“ MAS chce presunúť celú finančnú alokáciu z dôvodu, že od vyhlásenia výzvy dňa 22.10.2020 bolo uzatvorených 9. kôl, kde z dôvodu späťvzatia predložených ŽoPr nedošlo k čerpaniu alokácie a v posledných troch hodnotiacich kolách nebola prijatá žiadna ŽoPr, preto celú alokáciu presúvame do aktivity B2, kde je alokácia vyčerpaná a je záujem o jej navýšenie zo strany žiadateľov.
C1 Komunitné sociálne služby	„nevzťahuje sa“ V Akčnom pláne, ktorý je súčasťou stratégie MAS DUKLA nebolo nevyhnutné rozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1-F2 a preto vo finančnom pláne bolo postačujúce uviest' len celkovú výšku finančných prostriedkov pre celé opatrenie. Na základe usmernenia RO bolo ale potrebné v zmysle Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP na financovanie implementácie stratégie CLLD, kód výzvy: IROP-PO5-SC511/512-2018-28 prerozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1 až F2. Pri opatrení 5.1.2 sme preto v rámci činnosti 1 Sociálne a komunitné služby prerozdelili finančné prostriedky v zmysle usmernenia RO a výzvy IROP-PO5-SC511/512-2018-28 medzi aktivity B3. K aktivite – C1 Komunitné sociálne služby sme nepriradili finančné prostriedky v zmysle usmernení RO, t. j. v súlade so

¹ Vecný obsah aktivít a oprávnenosť výdavkov na úrovni užívateľov je uvedené v kapitole 2.3 Príručky pre žiadateľa a prílohe č. 4 výzvy

	<p>stratégiou a aktuálnym stavom sociálnych služieb na území MAS DUKLA. Vo fáze prípravy ŽONFP na implementáciu stratégie CLLD a zadefinovania konkrétnych aktivít v rámci činnosti 1 oblasti sociálnych a komunitných služieb sme iniciovali stretnutia s predstaviteľmi miestnych samospráv – obcí na území MAS a zástupcov zariadení sociálnych služieb. Na týchto stretnutiach boli prezentované konkrétné potreby a požiadavky v rámci sociálnej vybavenosti územia MAS DUKLA, ktoré sa nachádzajú na území MAS a ktoré odrážajú reálne lokálne potreby nášho územia MAS. Z uvedených potrieb vyplynul aj návrh na vypustenie aktivity C1 v oblasti sociálnych služieb Komunitné sociálne služby, nakoľko predstaviteľia miestnych samospráv a zástupcovia zariadení sociálnych služieb neprejavili záujem o tento typ aktivít, pretože situácia na území MAS bola už v čase spracovania stratégie MAS DUKLA alarmujúca. Uvedené potvrdzuje aj SWOT analýza, v časti Sociálna oblasť a zdravotníctvo, kde medzi slabé stránky bolo zadefinované aj „<i>absencia denných stacionárov, terénnych a sociálnych služieb</i>“. Nakoľko do dnešného dňa nebola začatá implementácia stratégie CLLD MAS DUKLA, obce a zástupcovia existujúcich sociálnych zariadení boli nútení pristúpiť k riešeniu akútnej situácie na úrovni poskytovania sociálnych služieb, a preto sa zapojili do vyhlásených výziev z Európskej únie na podporu poskytovania sociálnych služieb. V roku 2016 bolo v meste Svidník zriadené zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby ATRIUM, n. o., ktoré poskytuje celoročnú starostlivosť o seniorov, celoročnú opatrovateľskú starostlivosť a zároveň prevádzkuje aj denný stacionár. Ide o pomerne veľké a komplexné zariadenie sociálnych služieb pre starých ľudí a ľudí odkázaných na pomoc iných na území MAS DUKLA, ktoré je momentálne kapacitne zastrešuje územie MAS DUKLA z hľadiska celoročnej starostlivosti o seniorov a odkázaných na pomoc iných.</p>
C2 Terénnne a ambulantné služby	<p>„nevztahuje sa“</p> <p>V Akčnom pláne, ktorý je súčasťou stratégie MAS DUKLA nebolo nevyhnutné rozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1-F2 a preto vo finančnom pláne bolo postačujúce uviesť len celkovú výšku finančných prostriedkov pre celé opatrenie. Na základe usmernenia RO bolo ale potrebné v zmysle Výzvy na</p>

	<p>predkladanie žiadosti o poskytnutie NFP na financovanie implementácie stratégie CLLD, kód výzvy: IROP-PO5-SC511/512-2018-28 prerozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1 až F2.</p> <p>Pri opatrení 5.1.2 sme preto v rámci činnosti 1 Sociálne a komunitné služby sociálnej oblasti prerozdelili finančné prostriedky v zmysle usmernenia RO a výzvy IROP-PO5-SC511/512-2018-28 medzi aktivity B1 a B3. K aktivite C2 Terénnne a ambulantné služby sme taktiež nepriradili finančné prostriedky, vecne ale v súlade so stratégou a aktuálnym stavom sociálnych služieb na území MAS DUKLA. Vo fáze prípravy ŽONFP na implementáciu stratégie CLLD a zadefinovania konkrétnych aktivít v rámci oblasti sociálnych služieb sme iniciovali stretnutia s predstaviteľmi miestnych samospráv – obcí na území MAS a zástupcov zariadení sociálnych služieb. Na týchto stretnutiach boli prezentované konkrétné potreby a požiadavky v rámci sociálnej vybavenosti územia MAS DUKLA, ktoré sa nachádzajú na území MAS a ktoré odrážajú reálne lokálne potreby nášho územia MAS. Z uvedených potrieb vyplynul aj návrh na vypustenie aj ďalšej aktivity, t. j. aktivity C2 Terénnne a ambulantné služby, nakoľko predstaviteľia miestnych samospráv a zástupcovia zariadení sociálnych služieb neprevajili záujem o túto aktivitu, pretože situácia na území MAS bola už v čase spracovania stratégie MAS DUKLA alarmujúca. Uvedené potvrdzuje aj SWOT analýza, v časti Sociálna oblasť a zdravotníctvo , kde medzi slabé stránke bolo zadefinované aj absencia denných stacionárov, terénnych a sociálnych služieb. Nakoľko do dnešného dňa nebola začatá implementácia stratégie CLLD MAS DUKLA, obce a zástupcovia existujúcich sociálnych zariadení boli nútení pristúpiť k riešeniu akútnej situácie na úrovni poskytovania sociálnych služieb, a preto sa zapojili do vyhlásených výziev z Európskej únie na podporu poskytovania sociálnych služieb. Na území MAS DUKLA vznikli a boli podporené z eurofondov od schválenia stratégie MAS DUKLA viaceré zariadenia, ktoré poskytujú dennú starostlivosť o tieto skupiny obyvateľov, konkrétnie denné stacionáre taktiež s postačujúcou kapacitou pre územie MAS DUKLA. Podporené bolo napríklad aj Komunitné centrum Kružlová, kód projektu v ITMS2014+ : 312061D749 v rámci Výzvy : OPLZ-PO6-SC613-2016-2 vo výške 322 891,- €. Uvádzame aj</p>
--	--

	<p>zoznam denných stacionárov na území MAS DUKLA s prehľadom kapacít:</p> <p>Obec Rovné - kapacita 25 osôb Obec Kružlová - kapacita 36 osôb Obec Kurimka - Prosocia, n. o., kapacita 25 osôb Obec Ladomirová - EUR-DON, n. o. , kapacita 40 osôb Mesto Svidník , Náš Dom, n. o., kapacita 20 osôb Obec Cernina – kapacita 25 osôb Mesto Svidník, denné centrum 30 osôb Obec Šarišský Štiavnik - Jar Života, n. o., kapacita 30 osôb</p> <p>Finančné prostriedky boli pridelené v rámci činnosti 1 Sociálne a komunitné služby z hľadiska poskytovania sociálnych služieb na aktivitu B3 Nákup vozidiel spoločnej dopravy osôb. Z hľadiska potrieb územia ide prioritnú aktivitu, a preto máme za to, že rozdelením finančných prostriedkov v rámci opatrenia 5.1.2. medzi prioritné aktivity a reálne potreby územia MAS je zachovaný okrem iného jeden zo 7 kľúčových znakov LEADER: ZDOLA NAHOR.</p>
D1 Učebne základných škôl	<p>„nevzťahuje sa“</p> <p>V Akčnom pláne, ktorý je súčasťou stratégie MAS DUKLA nebolo nevyhnutné rozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1-F2 a preto vo finančnom pláne bolo postačujúce uviest' len celkovú výšku finančných prostriedkov pre celé opatrenie. Na základe usmernenia RO bolo ale potrebné v zmysle Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP na financovanie implementácie stratégie CLLD, kód výzvy: IROP-PO5-SC511/512-2018-28 prerozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1 až F2.</p> <p>Vo fáze prípravy ŽONFP na implementáciu stratégie CLLD a zadefinovania konkrétnych aktivít v rámci oblasti vzdelávania sme iniciovali stretnutia s predstaviteľmi miestnych samospráv – obcí na území MAS a zástupcov ZŠ a MŠ. Na týchto stretnutiach boli prezentované konkrétné potreby a požiadavky MŠ a ZŠ, ktoré sa nachádzajú na území MAS a ktoré tvoria reálne lokálne potreby nášho územia MAS. Z uvedených potrieb vyplynul aj návrh na vypustenie aktivity D1 v oblasti vzdelávania zameranej na aktivity pre ZŠ, nakoľko predstaviteľia ZŠ neprejavili záujem o tento typ aktivít – pretože sa taktiež zapojili do viacerých výziev určených pre ZŠ, kedže MAS zatiaľ neimplementovala strategiu CLLD. Z finančných</p>

	<p>prostriedkov z eurofondov bolo inovovaných niekoľko školských učební a školských zariadení. Pre bližšiu informáciu uvádzame aj zoznam niektorých projektov na území MAS DUKLA, ktorými boli podporené školské zariadenia:</p> <p>Názov projektu: Zlepšenie prístupu k vzdelávaniu a vzdelávacích výsledkov žiakov v ZŠ Vyšný Mirošov Kód projektu v ITMS2014+ : 312011M473 v rámci Výzvy : OPLZ-PO1/2016/DOP/1.1.1-01 vo výške 36180,- €, škôlka v priestoroch ZŠ, kapacita 21 detí.</p> <p>Názov projektu: Zvýšenie inkluzívnosti vzdelávania vytvorením nových pracovných miest v ZŠ Cernina Kód projektu v ITMS2014+ : 312011H442 v rámci Výzvy : OPLZ-PO1/2016/DOP/1.1.1-01 vo výške 76608,- €, kapacita 200 detí.</p> <p>Názov projektu : Moderné vzdelávanie pre žiakov ZŠ Krajaná Poľana pochádzajúcich z MRK ITMS kód Projektu : 26130130062 v rámci Výzvy : OPV-2011/3.1/02-SORO vo výške 299003,- €, kapacita 200 detí.</p> <p>Inštitúcie vzdelávania sú na území MAS t. č. už vo vyhovujúcom stave aj vďaka čerpaniu finančných prostriedkov z eurofondov v poslednom období. Investície do infraštruktúry vzdelávania nie sú prioritou územia, taktiež v rámci kľúčových potrieb MAS definovaných v stratégii MAS DUKLA neboli spomenuté, nakoľko medzi priority územia patrí najmä:</p> <p><u>Medzi kľúčové problémy OZ Dukla patrí teda:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedostatočné využívanie miestneho potenciálu, nedostatok pracovných príležitostí ➤ Nedostatočná kvalita technickej infraštruktúry a úrovne občianskej vybavenosti a služieb ➤ Nedostatočné zapájanie sa obyvateľov územia do aktivít územia, nedostatočné využívanie možností pre rozvoj územia.
D2 Skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení	<p>„nevzťahuje sa“</p> <p>V Akčnom pláne, ktorý je súčasťou stratégie MAS DUKLA nebolo nevyhnutné rozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1-F2 a preto vo finančnom pláne bolo postačujúce uviest' len celkovú výšku finančných prostriedkov pre celé opatrenie. Na základe usmernenia RO bolo ale potrebné v zmysle Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP na financovanie implementácie stratégie CLLD, kód výzvy: IROP-PO5-SC511/512-2018-28</p>

	<p>prerozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1 až F2.</p> <p>Vo fáze prípravy ŽONFP na implementáciu stratégie CLLD a zadefinovania konkrétnych aktivít v rámci oblasti vzdelávania sme iniciovali stretnutia s predstaviteľmi miestnych samospráv – obcí na území MAS a zástupcov aj MŠ. Na týchto stretnutiach boli prezentované konkrétnie potreby a požiadavky MŠ, ktoré sa nachádzajú na území MAS a ktoré tvoria reálne lokálne potreby nášho územia MAS. Z uvedených potrieb vyplynul aj návrh na vypustenie aktivity D2 pri činnosti 2 Infraštruktúra vzdelávania v oblasti vzdelávania zameranej na aktivity pre MŠ, nakoľko predstaviteľia predškolských zariadení neprejavili záujem o tento typ aktivít – pretože sa taktiež zapojili do viacerých výziev určených pre MŠ, keďže MAS zatiaľ neimplementovala stratégii CLLD. Z finančných prostriedkov z eurofondov bolo inovovaných niekoľko školských učební a školských zariadení. Pre bližšiu informáciu uvádzame aj zoznam niektorých projektov na území MAS DUKLA, ktorými boli podporené školské zariadenia už po schválení stratégie CLLD MAS DUKLA:</p> <p>Názov projektu: Nadstavba MŠ Kružlová, Kód projektu v ITMS2014+ : 312061C421 v rámci Výzvy : OPLZ-PO6-SC612-2016-1a vo výške 225940,07 €, navýšenie kapacity zo 40 detí na 60 detí.</p> <p>Názov projektu: Materská škola v Roztokách, Kód projektu v ITMS2014+ : 312061D297 v rámci Výzvy : OPLZ-PO6-SC612-2016-1b vo výške 233849,77 €, nová škôlka s kapacitou 21 detí.</p> <p>Inštitúcie vzdelávania, konkrétnie aj predškolské zariadenia sú na území MAS t. č. už vo využívacom stave aj vďaka čerpaniu finančných prostriedkov z eurofondov v poslednom období. Investície do infraštruktúry vzdelávania nie sú prioritou územia, teda ani investície do predškolských zariadení. Taktiež v rámci kľúčových potrieb MAS definovaných v stratégii MAS DUKLA neboli spomenuté predškolské zariadenia ako kľúčové problémy územia.</p> <p>Vyhľásenie výziev aj pre túto aktivitu by bolo z hľadiska reálnych potrieb územia neefektívne a umelo stanovené.</p>
E1 Trhové priestory	„nevzťahuje sa“
F1 Verejný vodovod	„nevzťahuje sa“
F2 Verejná kanalizácia	„nevzťahuje sa“

Tabuľka 1A²

SWOT analýza Stratégie CLLD³

Technická infraštruktúra, dopravná infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Čiastočná plynofikácia obcí Dostatočný prístup k pitnej vode /formou verejných a obecných vodovodov/ Prístup ku kábleovej televízii Regulácia potokov v rámci protipovodňovej ochrany Existencia DHZ v niektorých obciach vybudované verejné osvetlenie Dostatok voľného pracovného potenciálu pre realizáciu verejných prác Vybudované energetické siete Čiastočne usporiadané pozemky a majetko-právne vzťahy Spoločnosť úradovňa vo Svidníku a Bardejove Miestny rozhlas v obciach Čiastočná kanalizácia v obciach a ČOV Vlastníctvo obecných budov obcami Prístup k voľným pozemkom na ďalšie rozširovanie infraštruktúry Veľký počet neobývaných domov v území Rozsiahla cestná sieť medzi samosprávami Existujúce dopravné spojenie sever – juh Blízkosť okresných miest a existencia 3 hraničných prechodov do Poľska Zaradenie okresu Svidník do štátnej pomoci Vlády SR Nízka cena pozemkov Existujúca sieť cyklotrás Dobré finančné zdravie obcí, nízka zadlženosť</p>	<p>Nevybudovaná kanalizácia a ČOV Obmedzený prístup k pitnej vode v časti obcí, zastaraná vodovodná sieť Neúplná plynofikácia Nepostačujúce energetické siete Nedostatočný prístup k TV signálu a internetu Nezregulované vodné toky Zlý technický stav verejného osvetlenia a miestnych rozhlasov Chýbajúci kamerový systém na ochranu majetku obcí Chýbajúca UPD obcí, nedokončená ROEP, chýbajúce PHSR obcí Nedostatok finančných zdrojov obcí a obyvateľov Chýbajú cestná infraštruktúra alebo zlý technický stav existujúcej, nedostatočná údržba Zlý technický stav obecných budov a kultúrnych domov, Neusporiadané vlastnícke vzťahy, rozdrobenosť pozemkov Zanedbané verejné priestranstvá a drobná vidiecka infraštruktúra Chýbajú DHZ na ochranu majetku a zdravia Potreba opravy a vybudovania lávok, mostov Nedostatočujúce autobusové spojenie s okresnými mestami Vysoká frekvencia vozidiel v rámci hlavného tahu juh – sever, chýbajúca rýchlosť komunikácia R4 Nízka vzdelenostná úroveň nezamestnaných Ohrozenie bezpečnosti obyvateľov z dôvodu chýbajúcej cestnej infraštruktúry Absencia využitia alternatívnych prírodných zdrojov Množstvo neobývaných domov v zlom technickom stave Pokles ekonomickej aktívnej obyvateľstva Nevybudovaná sieť cyklistických chodníkov Chýbajúce zdroje vody pre požiarne ochranu Chýbajúca železničná doprava v území Chýbajúca infraštruktúra pre IBV, chýbajúca občianska vybavenosť v obciach Nezachovaná pôvodná architektúra územia</p>
<p>Príležitosti</p> <p>Využívanie obyvateľstva obcí pri budovaní obcí z prostriedkov EÚ Podpora rozvoja okresu Svidník Vládou SR v rámci rozvojovej pomoci</p>	<p>Ohrozenia</p> <p>Nezáujem obcí o rozvoj infraštruktúry čerpaním fondov EU a ŠR Povodne a živelné pohromy Odliv mladých a vzdelených ľudí z územia Zlyhanie schémy štátnej pomoci pre zaostalé okresy SR</p>

² Žiadateľ vypíňa Tabuľku 1A a 1B v súlade so schválenou Stratégiou CLLD.

³ Súlad vybraných aktivít so SWOT analýzou a Identifikáciou potrieb územia s aktivitami v Akčnom pláne Stratégie CLLD Žiadateľ zvýrazní tie časti SWOT analýzy, ktoré sú relevantné vo vzťahu k vybraným oprávneným aktivitám Stratégie CLLD.

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

Záujem VÚC o riešenie otázok technickej infraštruktúry v rámci RIUS a CLLD Príprava stavby rýchlosnej komunikácie R4 Realizácia programu Vlády pri budovaní širokopásmového internetu Využitie možností Programu rozvoja vidieka na roky 2014 – 2020 pre E-governe – štátnej a verejná správa Spracovanie a ukončenie UPD obcí Rekonštrukcia komunikácie Bardejov – Svidník v roku 2015 Podpora zamestnávania formou sociálnych pracovných miest v rámci OPL'Z Spracovanie stratégie rozvoja v rámci CLLD OZ DUKLA Využitie opatrení OP Kvalita životného prostredia na reguláciu tokov, rekonštrukciu vodovodných, kanalizačných sietí a ČOV a protipovodňovú ochranu, využívanie prírodných zdrojov, realizácia kamerových systémov využitím fondov EU Rozšírenie siete cyklotrás a blízkosti plánovanej európskej siete cyklotrás EUROVELO v blízkosti územia rozvoju infraštruktúry IBV a nájomných bytov a súvisiacich služieb	Legislatíva v oblasti financovania obcí Nekvalitný manažment obce, prevažujúce osobné alebo skupinové záujmy Absentujúce čerpanie fondov EU a ŠR Nárast dopravy v území Nerealizovanie zámerov Vlády SR v rámci strategických dokumentov a koncepcí na roky 2015 – 2023 Pokračujúci trend vysídľovania malých a prihraničných obcí a obsadzovania voľných kapacít sociálne slabšími obyvateľmi Pokračujúci trend nárastu počtu ľudí žijúcich na hranici chudoby Vandalizmus a rast kriminality Nezáujem mladých zapájať sa do aktívneho života obce a do rozhodovacích činností Nedôvera obyvateľov a obecných zastupiteľstiev k inováciám
---	---

Životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
Čiastočne vybudovaná vodovodná sieť, kanalizačná sieť a ČOV Zavedená separácia odpadu Neporušené životné prostredie malý počet znečistovateľov ovzdušia Čiastočne zregulované vodné toky Čiastočne vybudovaná plynofikácia obcí Dostupný kvalitný vodný potenciál Lesy bohaté na zver, huby a lesné plody Nízky výskyt lesných požiarov Veľký počet dlhodobo nezamestnaných ako potenciál pre realizáciu aktivít v rámci ochrany životného prostredia Zachovaný prírodný potenciál, flóra, fauna Vhodné podmienky pre vidiecky cestovný ruch v oblasti polovníctva a rybárstva Existencia rybníkov Dostatok vodných zdrojov, minerálne pramene, blízkosť Bardejovských kúpeľov Náučné chodníky, turistické trasy CHKO Východné Karpaty Pomerne nízky stupeň zraniateľnosti územia na dôsledky klimatickej zmeny /erózie, zosuvy, ohrozenie prívalovými dažďami Osveta v území pri realizácii projektu v oblasti klimatickej zmeny Krajinársky a prírodrovedne hodnotné prostredie Nízke ekologické zataženie územia Pokles veľkoobjemovej poľnohospodárskej výroby Realizácia v projektu Ondava pre život 505 adaptačných opatrení na klimatickú zmenu v 16 obciach územia V dôsledku poklesu priemyselnej výroby zlepšenie životného prostredia	Nízke ekologické povedomie občanov Chýbajúce parky a oddychové zóny Nevybudované kompostové miesto Neúplná regulácia vodných tokov Absencia využívania alternatívnych zdrojov energie Absencia prvkov zelenej architektúry Existencia divokých skládok Nedôsledná práca samosprávy v prípade zistenia poškodzovania životného prostredia Nezáujem miestnej samosprávy a obyvateľstva o životné prostredie Chýbajú plány odpadového hospodárstva Nedostatočná separácia odpadov Hospodárenie na pôde a v lese v rozpore s potrebami životného prostredia /postupy orby, hnojenia a práce na poliach, nešetrné výruby drevnej hmoty/ Využívanie zastaraných technológií miestnou ekonomikou Chýbajúca kanalizácia a ČOV v obciach Dôsledky klimatickej zmeny – choroby drevín a rastlín, nadmerné vysušovanie krajiny Vysoká miera zamorenia výfukovými plynnmi a hlukom v rámci cestnej dopravy v území OZ Dukla Absencia fin. zdrojov na realizáciu ekologickej opatrení v obciach Finančné náročné legálne likvidovanie stavebného odpadu Zasypávanie tzv. debier stavebným odpadom /aj ekologicky nebezpečným/ Nelegálne výruby lesa Nedostatok fin. zdrojov urbariátov na obnovu technológie ťažby Existencia biospalovní v Bardejove a obci Ladomirová – nekontrolovaný výrub drevín Nedostatočná legislatíva v oblasti ochrany majetku – farmársky zákon

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

	<p>Nízke právne ekologické povedomie zamestnancov v oblasti samosprávy, obhospodarovania poľ. pôdy a lesov Nekontrolovaný zber lesných plodín Nízka úroveň využívania alternatívnych zdrojov energie v území Rozširovanie tzv. inváznych rastlín v území a ohrozenie existencie ekosystému Nedostatok zberných dvorov Chýba prevencia proti požiarom v lese /protipožiarne jamy, hlásiče požiaru pod/ Alarmujúci stav lesných ciest Absencia parkovej zelene v obciach Zlý technický stav budov a domov</p>
Príležitosti	<p>Ohrozenia</p> <p>Možnosť zhodnocovania odpadu obcí Osvetová činnosť v rámci SR, vzdelávanie Prísne ukladanie sankcií znečisťovateľom životného prostredia úradmi a samosprávou Kompletizácia technickej infraštruktúry v rámci VÚC Zavedenie princípu „Znečisťovateľ platí“ Využitie možností čerpania fondov EU z operačného programu Kvalita životného prostredia a Programu rozvoja vidieka na roky 2014 – 2020 a IROP /CLLD/, OPLZ V rámci partnerstiev obcí spoločne riešiť problematiku kvality životného prostredia, odpadového hospodárstva ,adaptácie na klimatickú zmenu ako aj tvorby pracovných miest v týchto oblastiach Podpora reg. rozvoja EÚ a Vládou SR využitie podporných programov z EÚ v rámci Programu rozvoja vidieka na roky 2014 –2020, OP KŽP, Podpora výstavby zberných dvorov Podpora vytvárania tzv. zelených pracovných miest – možnosť pre dlhodobo nezamestnaných realizovať opatrenia pre ekologické využívanie prírodných zdrojov Využívanie finančných zdrojov na zavádzanie nízko uhlíkových technológií, Podpora mladých a malých farmárov využívaním opatrení PRV SR 2014 – 2020 s ekologickejším prístupom k prírode, pôde, zvieratám, flóre a faune Využívanie alternatívnych zdrojov energie, výsadbu rýchlorastúcich drevín, využívanie veternej, slnečnej energie Separácia odpadu a jeho ekol. spracovanie Zniženie hladiny CO₂ a hluku výstavbou rýchlosťnej komunikácie R4 Realizácia osvety pri výchove obyvateľov vo vzťahu k ekológii a klimatickej zmene Využitie zdrojov iniciatívy JESSICCA pri využívaní alternatívnych zdrojov energie Rekonštrukcie lesných ciest a budovanie protipožiarnych nádrží prostredníctvom PRV SR na roky 2014 – 2020 Rekonštrukcie hospodárskych budov v rámci energetickej úspory a využívania moderných chovných a pestovateľských postupov prostredníctvom fondov EU Likvidácia čiernych a divokých skládok Budovanie zberných dvorov, kompostovísk Výsadba zelených zón v obciach Realizácia protipovodňových opatrení v rámci programov PRV SR a OP KŽP Ekotechnológie v lesnom hospodárstve</p>

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

Zamestnávanie dlhodobo nezamestnaných Dostatok finančných zdrojov z externých zdrojov na problematiku ŽP Legislatívna podpora zo strany štátu pre OŽP	
---	--

Ekonomická aktivita, podnikanie, využívanie prírodných zdrojov

Silné stránky	Slabé stránky
Potenciál pre drevospracujúci a ľahký priemysel Potenciál pre vznik malých a rodinných fariem a firiem Podmienky pre rozvoj cestovného ruchu existujúci drobní remeselníci s tradičnou výrobou (prútikárstvo, tkáčstvo, keramika) Dostatok kvalifikovanej pracovnej sily Podmienky pre chov poľovnej zveri a rýb Dostatok vodných zdrojov Maloobchodná sieť- potraviny, pohostinstvá Lacná a dostupná pracovná síla Vysunuté pracoviská Slovenskej pošty Malé prevádzky na plnenie drevnej hmoty Podpora vytvorenia priemyselného parku v meste Svidník a Bardejov Potenciál rozvoja cestovného ruchu Nízka cena nehnuteľností a pôdy Nízka úroveň kriminality a bezpečné územie	Nízka kapacita a štandard ubytovacích a pohostinských zariadení Zlý technický stav budov Neusporiadane MPV k pozemkom a budovám pre rast miestnej ekonomiky Nedostatočný rozvoj služieb Slabo využitý prírodný potenciál územia Absencia chovu poľovnej zveri a chovu rýb Malý počet firm zaoberajúcich sa poľnohospodárskou pruvýrobou a spracovateľským priemyslom Nedostatok financií na rozvoj podnikania Zastarané a neekologické výrobné postupy Nedostatočná dopravná infraštruktúra Prestáre obyvateľstvo a odliv mladých a vzdelaných ľudí do zahraničia Nedostatočná technická infraštruktúra pre rozvoj podnikania mladých podnikateľov Slabý rozvoj a nízka kvalita služieb v území Chýbajúca zdravotná a vzdelávacia základňa Neatraktívne prostredie pre podnikanie Slabá kúpna sila obyvateľstva Veľká vzdialenosť od priem. centier SR Drahá výroba a služby z dôvodu logistiky Zastarané a energetický náročné technológie Nízka úroveň inovácií Nedostatočná štruktúra služieb v území Chýba železničné spojenie
Príležitosti	Ohrozenia
Positívne legislatívne zmeny v oblasti podnikania a ochrany životného prostredia Kooperácia organizácií v rámci územia Podpora územia v rámci reg. pomoci Vlády SR Dopyt po rozvoji služieb v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu Investovanie vlastných zdrojov získaných prácou v zahraničí Možnosť využitia finančných zdrojov z PRV SR na roky 2014 – 2020 a IROP v rámci stratégie CLLD Využitie podpory mladých a malých farmárov, poskytnutie výhodných úverov a prenájmu pôdy od SPF Využitie podpory pre rozvoj technológií s cieľom zvýšenia pridanej hodnoty výrobkov a služieb Spolupráca so susednými štátmi v rámci medzinárodných projektov /hlavne Poľsko/ Plánovaná výstavba rýchlosnej komunikácie juh – sever R4 Návrat mladých a vzdelaných mladých ľudí do obcí, využitie ich skúseností Vznik grantovej schémy OZ DUKLA Využitie výhodných úverov a podpory start-up – ov pre inovatívne projekty	Prírodné katastrofy a kalamity Deštruktívny vplyv podnikateľských, lobistických skupín na životné prostredie Nezáujem obyvateľov o podnikanie Pokles kúpyschopnosti obyvateľov Expanzia lacného tovaru zo zahraničia Nezáujem uchádzačov o zamestnanie pracovať alebo podnikať Nezáujem samosprávy o podporu podnikateľov Neochota súčasných nájomcov poľnohospodárskej pôdy prepustiť pôdu mladým farmárom Nezáujem spracovateľov dreva o zhodnocovanie svojej výroby Nezáujem o uplatňovanie inovatívnych a energeticky menej náročných technológií Uprednostňovanie kúpy lacného a často nekvalitného tovaru z Poľska, Číny Nelegálne zamestnávanie Uprednostňovanie zamestnávania lacnej pracovnej sily zo zahraničia Zvýšenie odlitu mladých a vzdelaných ľudí z územia Zvýšenie počtu sociálne odkázaných obyvateľov a ľudí žijúcich na hranici chudoby

Vytvorenie lokálnej značky územia pod Duklou pre vyššiu propagáciu územia a jej potenciálu Voľná pracovná sila Príprava podnikateľa na zázemie v obciach	Nedosiahnutie plánovaných efektov podporou zaostalých regiónov Vládou SR Zhoršenie bezpečnostnej situácie v území a nárast kriminality
--	---

Cestovný ruch

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Bezpečné a ekologicky nepoškodené prostredie · Existujúca spolupráca s poľskými a inými domácimi a zahraničnými partnermi</p> <p>Predpoklady rozvoja pešej turistiky, cykloturistiky, kongresovej turistiky, zimnej a letnej turistiky a športov</p> <p>Bohatý folklór a multikultúrne tradície</p> <p>Kultúrne pamiatky – existujúce prírodné</p> <p>Vojenské múzeum s vojenskou technikou z II. sv. vojny, múzeum I. sv. vojny, vojenské cintoríny 1. a 2. Sv. vojny blízka dostupnosť kúpaliska, klziska zachovávanie tradičných remesiel, výhodná geografická poloha blízkosť miest Svidník, Stropkov, Prešov Bardejov, Bardejovské Kúpele</p> <p>blízkosť atrakcií, pamiatok prírodného skanzenu, rekreačných oblastí areál v Nižnej Polianke, v obci Šarbov, Medvedie</p> <p>Pohostinnosťou obyvateľstva, úctou k cudzím</p> <p>Bohatý potenciál pre náučné chodníky, cykloturistiku, agroturistiku</p> <p>Voľné ubytovacie kapacity v podobe neobývaných rodinných domov</p> <p>Nízka cena nehnuteľností a pôdy</p> <p>Potenciál pre budovanie cyklotrás</p> <p>Tradícia festivalov v okresnom meste</p> <p>Možnosť štúdia odborov cestovného ruchu vo Svidníku, Bardejove a v Prešove</p> <p>Zjednodušenie pohybu osôb v rámci EÚ Zachovaný prírodný potenciál, flóra, fauna</p> <p>Ekologický nenarušené životné prostredie rôznorodosť a pestrosť turistických Atraktivít pre najrôznejšie cieľové skupiny</p> <p>rekreačné stredisko Makovica s letným kúpaliskom, lyžiarske strediská v Nižnej Polianke, Šarbove a Medveďom</p> <p>Početnosť historických pamiatok</p> <p>Archeologické náleziská</p> <p>Zachované ľudové remeslá, zachovávané ľudové tradície a zvyky</p> <p>Tradície folklórnych festivalov a existencia folklórnych súborov</p> <p>Vhodné podmienky pre vidiecky cestovný ruch s možnosťami v oblasti poľovníctva a rybárstva</p> <p>Existencia rybníkov</p> <p>Dostatok vodných zdrojov</p> <p>Priaznivá cenová úroveň pre zahraničných návštevníkov</p> <p>Existujúca spolupráca s poľskými a inými Domácimi a zahraničnými partnermi</p> <p>Blízkosť hranice s Poľskom</p> <p>Blízkosť letísk v Poprade, Košiciach a Svidníku</p> <p>Pomerne pokojný a bezpečný región</p> <p>Existujúce kultúrne zariadenia</p> <p>Existencia periodických kultúrnych aktivít</p>	<p>Absencia informačných služieb a propagačných materiálov</p> <p>Chýba informačná kancelária a spoločný turistický produkt</p> <p>Nevyužité priestory na prestavbu ubytovacích zariadení</p> <p>Nevybudované a neoznačené turistické chodníky a cyklotrasy</p> <p>Absencia spolupráce so susediacimi regiónmi</p> <p>Slabá propagácia remesiel v lokalite</p> <p>Nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb cestovného ruchu</p> <p>Chýbajúce pohostinské zariadenia s podávaním tradičných jedál</p> <p>Nepripravenosť na poskytovanie služieb cestovného ruchu (poľovníctvo a rybárstvo)</p> <p>Absentujúci výrazný turistický imidž</p> <p>Slabá znalosť Slovenska zo strany zahraničných touroperátorov</p> <p>Neznáma cieľová krajina pre zahraničných návštevníkov</p> <p>Absencia turistických informačných tabúľ</p> <p>Nedostatočná orientácia slovenských cestovných kancelárií na organizovanie aktívneho ZCR a DCR</p> <p>Nie je vytvorená OCR v okrese Svidník a v okrese Bardejov je záujmovým územím mesto Bardejov a Bardejovské Kúpele</p> <p>Absencia miestnych a regionálnych a turisticko-informačných kancelárií</p> <p>Stagnujúca účasť na domácom CR</p> <p>Nezáujem o kultúrno-historické pamiatky</p> <p>Málo produktov z tzv. šetrných foriem CR – cyklo a agroturistika, fitness, wellness</p> <p>Zaostávajúca marketingová aktivita podnikateľskej sféry</p> <p>Živelnosť v rozvoji CR na miestnej, regionálnej i národnej úrovni</p> <p>Pretrvávajúca neochota podnikateľov združovať sa a tak skvalitňovať služby</p> <p>Nedostatočná koordinácia subjektov CR na lokálnej a regionálnej úrovni</p> <p>Nerovnomerná úroveň poskytovaných služieb, ktoré nedosahujú štandard</p> <p>Nedostatok komplexných turistických produktov</p> <p>Nedostatočná vybavenosť pri atraktivitách</p> <p>Slabé využívanie a budovanie atrakcií</p> <p>Jazykové bariéry personálu</p> <p>Nedostatok doplnkových služieb a ich nízky štandard (ak sú prítomné)</p> <p>Slabá občianska vybavenosť</p> <p>Neúčasť v Oblastnej organizácii CR,</p> <p>Stagnujúca účasť na domácom CR</p> <p>Slabé podmienky pre prímestskú rekreáciu mesta Bardejov a Svidník</p>

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

<p>Tradícia športových turnajov Medzinárodné turistické trasy v okolí Plynofikácia obcí Vybudovaný vodovod Verejné osvetlenie Verejný rozhlas Energetické siete Signál siete operátora mobilnej siete T- mobile, Orange, O2, 4ka</p>	<p>Nízka koordinácia subjektov CR na lokál. a reg. úrovni, živelnosť v rozvoji CR na miestnej, regionálnej i národnej úrovni Nedostatočná orientácia slovenských cestovných kancelárií na organizovanie aktívneho ZCR a DCR Absentujúci výrazný turistický imidž Málo ubytovacích a stravovacích kapacít Obmedzené nákupné služby Nedobudovaná infraštruktúra, kanalizácia Nedostačujúce autobusové spojenie hlavne cez víkendové dni Zlý stav miestnych komunikácií -chodníky Nedobudovaný systém turistických a cykloturistických trás Absencia parkov a oddychových plôch Nedostatok upravených verejných plôch Absencia a zlý technický stav športovísk Nedostatok financií na podporu kultúrnych a športových aktivít Slabá pripravenosť obce na turistický ruch – chýba sieť služieb, ubytovacích a stravovacích zariadení, obslužné zázemie Slabá konkurencieschopnosť v podnikaní, Nedostatok voľných investičných zdrojov Nedostatočná propagácia obce Zánik ľudových tradícii v obci Slabé pokrytie mobilnou sieťou, internetom Neukončené majetkové usporiadanie pozemkov, rozdrobenosť parciel Nedostatok podnikateľov a odborných pracovníkov v oblasti CR v obci Chýba stratégia rozvoja turistického ruchu územia, masmediálna stratégia a web obce Nedostatočná zdravotnícka starostlivosť Nedostatočné možnosti kultúrneho využitia, Nedostatok kultúrnych akcií Neudržiavané verejné priestranstvá v obci</p>
<p>Príležitosti</p> <p>Podpora malých a stredných podnikateľov v CR zo strany štátu, spolupráca s informačnými centrami, regionálne a nadregionálne Sieťovanie samospráv a centier CR v regióne Rôznorodosť a pestrosť turistických atraktív Rozvoja zimnej, letnej, kongresovej a agroturistiky, cykloturistiky Orientácia na všetky cieľové skupiny s vytvorením „balíčka na mieru“ Významná vojenská história (najťažšie boje na území SR počas 1.a 2. svetovej vojny) Početnosť historických pamiatok, cintoríny 1. a 2. svetovej vojny Archeologické náleziská Kultúrne dedičstvo, ľudové umenie, hudba, zvyky, remeslá, folklór, architektúra, tradície Priaznivá cenová úroveň pre zahr. turistov Existujúca spolupráca s poľskými a inými domácimi a zahraničnými partnermi Blízkosť miest Stropkov, Svidník, Bardejov, Bardejovské Kúpele Blízkosť letiska vo Svidníku, možnosť paraglidingu a deltaplaningu prírodný potenciál, minerálne pramene, CHKO Východné Karpaty Pomerne pokojný a bezpečný región</p>	<p>Ohrozenia</p> <p>Legislatíva obmedzujúca rozvoj turizmu Klimatické riziká Zlé postavenie SR a regiónu na trhu CR Nedostatočný program podpory CR zostrany štátu, pretrvávajúci nezáujem o CR Nedostatočná pripravenosť územia na využívanie fondov EU Nepripravenosť a neexistencia plánov rozvoja CR v regiónoch a cieľových miestach Nepostačujúce investície zahraničných subjektov do rozvoja infraštruktúry CR Nedostatočná koordinácia medzi riadiacimi stupňami na rôznych úrovniach (centrum, VUC, región, obec) Pokles dopytu v rámci domáceho CR nevyhovujúci pomer ceny a kvality, nízka kvalita základných a doplnkových služieb Zaostávajúce vedomie zachovania prírodných hodnôt v zhoršujúcom sa životnom prostredí Hrozba zániku tradičnej výroby a zručnosti Vznik rómskych osád a kriminálna činnosť niektorých jedincov tejto komunity Implementácia investičných programov bez rešpektovania princípov trvalo udržateľného rozvoja Pomalé zavádzanie moderných informačných systémov Nedostatok vlastných finančných zdrojov na vyhlásené programy Európskej únie</p>

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

<p>Blízkosť polského pohraničia Tradícia festivalov v obciach a Svidníku Existencia periodických kultúrnych aktivít Tradícia športových turnajov Medzinárodné turistické trasy Blízkosť európskej cyklotrasy v rámci EUROVELO Plynofikácia obcí, energetické siete Kamerový systém na ochranu obyvateľstva Verejné osvetlenie, verejný rozhlas Signál siete operátorov mobilných sieti T – mobile, Orange, O2, 4ka Tvorba infraštruktúry a nových produktov CR rozvojové zámery podnikateľov, miestnych samospráv i neziskového sektoru podpora regionálneho rozvoja EÚ Harmonizácia smerníc a direktív EÚ o CR s našimi legislatívnymi normami Stimulácia stredných vrstiev obyvateľstva k účasti na domácom cestovnom ruchu Príspevok CR k stabilizácii reg. ekonomiky Spolupráca prihraničných regiónov Nárast významu internetu pri propagácii Zlepšenie propagácie územia ako turistickej destinácie Rozvoj života v obci v dôsledku rozvoja CR Zhodnotenie hospodárskeho potenciálu CR Rozvoj hospodárskeho odvetvia CR Rozvoj doteraz marginalizovaných druhov turizmu (kongresový, ekoturizmus) Rozvoj a budovanie nových turistických trás a cyklotrás, zjednocovanie a skvalitňovanie označenia trás, internacionálizácia jednotlivých trás + priraďovanie tematických charakteristik k trasám a rozvoj doplnkových služieb k týmto produktom (napr. požičovne, servisy, úschovne a pod.) Rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom PRV SR na roky 2014 – 2020 a Stratégie CLLD OZ DUKLA Pozitívne vplyvy vstupu krajiny do EÚ, Zjednodušenie pohybu osôb v rámci EÚ Objavovanie strednej a východnej Európy v rámci európskeho cestovného ruchu Podpora regionálneho rozvoja EÚ Využitie podporných programov z EÚ na rozšírenie ponuky rekreačných turistických a športových aktivít /podpora vzniku nových penziónov, stravovacích zariadení, športovisko/zájazdové ponuky služieb, vybudovanie turistických trás, stanice PHM, a i./ Rozvoj polovníctva, hubárenia, remesiel, drevárskeho priemyslu, Vytvorenie nových pracovných príležitostí a zvýšenie počtu obyvateľov a návštěvníkov Vypracovanie masmediálno-komunikačnej a propagačnej stratégie územia, weby obcí Zvýšenie propagácie územia aj v zahraničí Zvýšenie spolupráce s miestnymi podnikateľmi a investormi zvonku Vypracovanie Územného plánu obcí Plánu odpadového hospodárstva obcí a Plánu rozvoja bývania v obciach Vzdelenie obyvateľstva v oblasti CR Rozvoj celoživotného vzdelávania Podpora malého a stredného podnikania Založenie tradície nových obecných kultúrnych podujatí a atrakcií Využitie potenciálu obce pre zvýšenie atraktívnosti územia</p>	<p>nízka kúpna sila obyvateľstva brániaca rozvoju dopytu po službách Nedostatočná efektívnosť a slabá ziskovosť služieb vzhľadom na nízky dopyt a trh Nedostatočne motivujúce prostredie pre investorov Nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a rekonštrukciu technickej infraštruktúry Zhoršenie bezpečnostnej situácie v SR a v území Nárast počtu rómskych osád Nedostatočný program podpory CR zo strany štátu, pretrvávajúci nízky záujem štátu o cestovný ruch Nedostatočná pripravenosť na využívanie európskych fondov Nepripravenosť a neexistencia plánov rozvoja CR v regiónoch a cieľových miestach Nepostačujúce investície zahraničných subjektov do rozvoja infraštruktúry CR Nedostatočná koordinácia medzi riadiacimi stupňami na rôznych úrovniach (centrum, VUC, región, obec) Pokles dopytu v rámci domáceho cestovného ruchu Nevhovujúci pomer ceny a kvality, nízka kvalita základných a doplnkových služieb Zaostávajúce vedomie zachovania prírodných hodnôt v zhoršujúcom sa životnom prostredí Hrozba zániku tradičnej výroby a zručnosti Implementácia investičných programov bez rešpektovania princípov trvalo udržateľného rozvoja Pomalé zavádzanie moderných informačných systémov Nedostatok vlastných finančných zdrojov na vyhlásené programy Európskej únie Nízka kúpna sila obyvateľstva brániaca rozvoju dopytu po službách Nedostatočná efektívnosť a slabá ziskovosť služieb vzhľadom na nízky dopyt a trh Nedostatočne motivujúce prostredie pre investorov Nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a rekonštrukciu technickej infraštruktúry Nedostatok finančných zdrojov pre rozvojové aktivity Nezáujem miestnych a zahraničných investorov Nezáujem miestnej samosprávy Nezáujem VUC a štátu o rozvoj tohto regiónu Zmena podmienok pre čerpanie prostriedkov z EU Nedostatočné partnerstvá Nekvalitne spracované projekty na čerpanie fondov EU Sprisnené kritériá na ochranu prírody Nedostatočná informovanosť obyvateľov a ich nezáujem o podnikanie Zhoršenie spolupráce s okolitými obcami a v rámci MR Obmedzenie dopravného spojenia s obcou Odchod mladých ľudí do zahraničia za prácou Nerozvinutý trh s pôdou</p>
--	---

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

<p>Podpora samosprávy pre nových podnikateľov a obyvateľov obce</p> <p>Využitie potenciálu miestnych obyvateľov pre skrášľovanie obce formou brigád,</p> <p>Využívanie fondov EU a ostatných fin. nástrojov -vstup zahraničného kapitálu</p> <p>Rozšírenie služieb pre zvýšenie kultúry bývania a pobytu turistov v obci /bankomat, verejné WC, verejne dostupný internet/</p> <p>Zlepšenie starostlivosti o dôchodcov</p> <p>Zlepšenie stavu miestnych komunikácií v zimnom období</p>	
---	--

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Poliklinika vo Svidníku a nemocnica v Bardejove</p> <p>Ambulancie lekárov vo Svidníku, Bardejove</p> <p>Lekárne vo Svidníku a Bardejove</p> <p>Existujúce vhodné priestory pre rozvoj sociálnych služieb</p> <p>Vybudované domy smútku</p> <p>Domy opatrovateľskej služby</p> <p>Mnohé ženy z územia pracujú v zahraničí ako opatrovateľky</p>	<p>Nízke kapacity pre umiestnenie chorých a odkázaných ľudí (denný stacionár)</p> <p>Absencia klubov dôchodcov</p> <p>Chýbajú poradenské centrá pre nezamestnaných</p> <p>Absencia služieb pre chorých a sociálne odkázaných občanov (absencia terénnych sociálnych služieb, prepravnej služby)</p> <p>Nedostatok financií obcí na riešenie sociálnej problematiky</p> <p>Rýchly rast starých a chorých občanov</p> <p>Zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľov</p> <p>Chýbajúce zdravotnícke služby v centrach turistiky a cestovného ruchu</p> <p>Nízke povedomie občanov v časti prvej pomoci zlá dopravná infraštruktúra</p> <p>Slabé pokrytie územia stanicami RZP</p> <p>Nárast alkoholizmu a drogovej závislosti</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>Vznik a angažovanie mimovládnych organizácií v soc. a zdrav. oblasti</p> <p>Kooperácia v rámci regiónu a euroregiónu na získavanie prostriedkov EÚ</p> <p>Fin. zdroje Stratégie CLLD OZ DUKLA</p> <p>Zriadenie mobilných ambulancií, požičovne zdravotníckej techniky a pomôcok</p> <p>Zamestnanie nezamestnaných po absolvovaní vzdelávania v soc. oblasti</p> <p>Využitie skúseností ošetrovateľiek pracujúcich v zahraničí</p> <p>Organizovanie osvetových aktivít v časti poskytovania prvej pomoci, starostlivosti o zdravotne postihnutých a starých občanov a v oblasti prevencie v oblasti zdravotníctva</p>	<p>Prevládanie konzumného spôsobu života nepriaznivý demografický vývoj</p> <p>Zhoršovanie stavu životného prostredia</p> <p>Nezáujem samosprávy riešiť tento problém</p> <p>Pokračovanie odlitu mladých ľudí z územia a obsadzovanie ich miesta sociálne slabými a často zdravotne slabými občanmi z iných častí Slovenska</p> <p>Zatvorenie zdravotníckych zariadení vo Svidníku a Bardejove</p> <p>Pokračovanie nárastu drogovo závislých obyvateľov a alkoholikov</p> <p>Zhoršenie epidemiologickej situácie v území</p>

Vzdelanie, kultúra a šport

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Existencia 8 základných a 4 materských škôl v území /okrem Svidníka/ Výučba informatiky v školách Existencia stredných škôl v okresnom meste Svidník a Bardejov a možnosť vysokoškolského štúdia v Košiciach, Výučba jazykových kurzov vo SK a BJ Existencia Základnej umeleckej školy vo Svidníku a Bardejove Existencia folklórnych festivalov v okresnom meste Svidník a Bardejov Existencia rómskych hudobných skupín Existujúce kultúrne domy v obciach Existencia periodických aktivít: plesy, maškarné bály, MDŽ, Deň detí, Deň matiek, posedenia s dôchodcami, Mikuláš Fungujúce knižnice Fungujúca krúžková a mimoškolská činnosť v rámci škôl Funguje dobrovoľný hasičský zbor Tradícia lokálnych požiarnických súťaží Existujúce fitnes centrum v niektorých obciach Usporadúvajú sa športové turnaje obecné aj medzi obecné futbalové kluby Multifunkčné ihriská Zapojenie študentov do výmenného programu ERASMUS a ERASMUS +</p>	<p>Absencia atraktívnych študijných odborov potrebných na trhu práce v blízkosti územia Nízka ponuka rekonvalescentných kurzov Nefungujúce PC vzdelávanie pre seniorov Chýbajúce kiná, divadlo Absencia prírodného a interaktívneho múzea historie 1. a 2. svetovej vojny Absencia oddychových zón Chýbajúce kluby pre mládež Absencia riadených klubových činností Chýbajúce komunitné centrá Nezáujem obyvateľov o kultúru a vzdelanie Odchod mladých a vzdelaných ľudí za prácou do zahraničia alebo iných oblastí SR Nevyužité multifunkčné ihriská Nezáujem pedagógov o mimoškolskú činnosť detí a mládeže Chýbajúce autority a vzory územia /pozitívne/ Nedostatok finančných zdrojov obcí na rozvoj kultúry a športu Slabé technické vybavenie škôl Nedostatočné jazykové vybavenie pedagógov a žiakov Nedostatočné znalosti obyvateľov o svojom území, jeho histórii Problematika kultúry, športu a vzdelávania je u obyvateľov, ktorí ostali v území na poslednom mieste prevláda problém úniku z hranice chudoby a problém prežitia</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>Kultúrne výmeny na regionálnej a nadregionálnej úrovni Príprava a realizácia projektov EÚ Podpora kultúry, vzdelávania a športu sponzormi Spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami</p>	<p>Klesajúci počet žiakov na školách Deštruktívny vplyv západnej kultúry Odliv mladých ľudí z obce a regiónu Negatívny demografický vývoj</p>

Tabuľka 1B⁴

Identifikácia potrieb MAS
<p>Kľúčový problém územia: „Slabé územie“ Kľúčové disparity rozvoja územia VSP OZ DUKLA vychádzajúce z kľúčového problému: V hospodárskej oblasti – nedostatočný rozvoj podnikateľskej činnosti, a s tým súvisiaci nedostatok pracovných príležitostí. Slabý finančný potenciál podnikateľskej sféry neumožňuje nákup a zavedenie inovatívnej techniky a moderných technológií, znižuje konkurencieschopnosť výstupov oproti iným podnikateľským subjektom, čo brzdí investičný potenciál a spôsobuje stratu atraktívnosti výstupu. Slabé zhodnocovanie vstupov, nízka pridaná hodnota výrobkov, vytlačanie z trhu dravejšími a silnejšími firmami spôsobuje ťažkosť pri zabezpečení udržateľnosti na trhu a ohrozí existenciu týchto firiem. Veľkou konkurenciou je lacnejší tovar a služby polských firiem, ktoré pôsobia hlavne v prihraničných územiach. Nedostatočné je využitie prírodného a ľudského potenciálu na rozvoj cestovného ruchu pre rozvoj miestnej ekonomiky a rast životnej úrovne obyvateľov.</p>

4 Súlad vybraných aktivít s aktivitami uvedenými v schválenom Akčnom pláne Stratégie CLLD. Žiadateľ zvýrazní tie časti Identifikácie potrieb, ktoré sú relevantné vo vzťahu k vybraným oprávneným aktivitám Stratégie CLLD.

Nízky počet pracovných príležitostí má vplyv na rozvoj miestnej ekonomiky, keď príjmy obyvateľstva sú nízke, rozvojové impulzy miestnej ekonomiky takmer žiadne, nie je možné rovájať výrobu, modernizovať postupy výroby a rozširovať výrobu. Prevláda stagnácia až úpadok. Týmto sa stáva problém nedostatku pracovnej sily začarovaným kruhom. Trvalým riešením určite nie je nahradzať finančných zdrojov zo sociálnej siete štátu. Tieto finančné zdroje často ostávajú v lacných obchodných reťazcoch, u polských obchodníkov a poskytovateľov služieb a nie v miestnej ekonomike.

Brzdou rozvoja je dopravná infraštruktúra, chýba železnica ako hlavný dopravný prostriedok pre logistiku. Výroba sa drahou kamiónovou dopravou predražuje, vzhľadom na zlý technický stav dopravnej infraštruktúry a chýbajúcu rýchlosť komunikáciu R4 tiež strácajú miestni podnikatelia konkurenčnú výhodu ostatných území. Najbližší vstup na diaľnicu D1 je cca 100 km v meste Poprad alebo cca 80 km v Prešove.

V území chýba priemyselný park, infraštruktúra pre výrobu, chýba dostatočne vzdelená pracovná sila. Pracovné miesta poskytuje hlavne štátne a verejná správa, obchodné reťazce a malý počet miestnych firiem. Často sa jedná o krátkodobé, sezónne zamestnávanie, prednosť má lacná pracovná sila zo zahraničia /Ukrajina, Vietnam, Rumunsko, ai./, hlavne v textilnej výrobe a službách.

Poľnohospodárstvo a lesníctvo je paradoxne najslabším zamestnávateľom. Často sa jedná o sezónnu a nízko platenú prácu, krátkodobé pracovné úväzky alebo samozamestnávanie, zamestnávanie rodinných príslušníkov. V poľnohospodárstve má v prenájme poľnohospodársku pôdu 59 obcí 19 nájomcov. Tento stav je ekonomickej neúnosný a východiskom by bolo rozdrobenie na menšie rodinné farmy s výmerou 100 – 150 ha a podpora mladých farmárov. Vlastníci poľnohospodárskej pôdy často ani nevedia kto na nej hospodári, nepoznajú stav hospodárenia na ich pozemkoch, úroveň degradácie pôdy používaním nesprávnych postupov, uspokoja sa s nájomom od 17–30 EUR/ha ročne.

Nepochopiteľný je fakt, že väčšina urbáriátorov, ktoré ako správcovia súkromných a urbárskej lesov, hospodária na lesnom fonde územia, vykazuje stratu, je to aj dôsledkom vysokých nákladov na ťažbu, chýbajúcou vlastnou približovacou a spracovateľskou technikou, predajom guľatiny bez ďalšieho zhodnocovania, vysokými cenami za prenajaté služby, ale aj netransparentnosťou hospodárenia, nezáujmom vlastníkov a ich rozdrobenosť a rozptyl v rámci celej SR a zahraničia. Tento stav umožňuje nekontrolované a bez postihov vykazovať celé roky negatívny výsledok hospodárenia. Finančná gramotnosť v území je veľmi nízka, ľudia sa často uspokoja s dodávkou dreva na zimu.

Pri zamestnávaní je často otázna kvalita pracovnej sily, jej prístup k práci, spoľahlivosť, dôveryhodnosť a chuť pracovať a udržať si pracovné miesto. Dlhoročné fungovanie v rámci sociálnej siete ubera na pracovných návykoch a túžbe pracovať, a to hlavne u mladej generácie, ktorá budú ostávať v tejto sieti alebo odchádzať za prácou do zahraničia a ich návrat je diskutabilný. Pokiaľ sa nezlepší kvalita života v území, tito mladí ľudia nemajú dôvod ani dôveru vrátiť sa, chýba perspektíva a stabilita.

Veľmi pozitívnym faktom je, že pri skúmaní finančnej stability vykazuje územie dobré finančné zdravie /až na obce Ondavka a Ladomirova, ktoré sú v nútenej správe/. Obce hospodária veľmi šetrne, ich obecné rozpočty sú pomerne nízke, keďže sa jedná o malé obce /priemerný počet obyvateľov územia OZ DUKLA bez mesta Svidník je cca 225 obyvateľov/. Finančné zdroje od štátu a vlastné obecné príjmy im umožňujú veľmi skromné zabezpečenie hlavných povinností obce v oblasti bežnej prevádzky. Nakoľko sa v území nachádza málo podnikateľských subjektov, hlavným platiteľom daní sú poľnohospodárske firmy, ktoré sú zabezpečené dotáciemi v rámci PRV. Na investičný rozvoj obce nemajú dosť zdrojov, starostovia sú často z úsporných a ekonomických dôvodov nútene vykonávať svoju prácu v rámci čiastkových pracovných úväzkov, čo sa môže odzrkadliť na kvalite komunikácie s občanom a videní obecných problémov. Ich skúsenosti s čerpaním nenávratných finančných zdrojov EÚ sú tiež nedostatočne, často nemajú na zaplatenie projektovej dokumentácie, nemajú podporu obecného zastupiteľstva, toto je často tiež zložené z občanov, ktorí sú dlhodobo v zahraničí. Práve partnerstvo v rámci OZ DUKLA je pre mnohé z nich prvý kontakt s fondmi EÚ. S touto problematikou ekonomickej sily súvisí aj technická

infraštruktúra, jej kvalita a úroveň občianskej vybavenosti. V neposlednej miere to spôsobuje aj nízku absorpčnú schopnosť obcí a nedostatočné príjmy obcí na ďalší ich rozvoj.

Samostatnou kapitolou analýzy kľúčových problémov je nedostatočné využitie prírodného potenciálu na rozvoj cestovného ruchu. Chýba jeden produkt cestovného ruchu, ktorý by ako celok spropagoval jedinečné drevené chrámy, prírodné múzeum II. svetovej vojny, cintoríny z 1. svetovej vojny, možnosti letných a zimných športov, turistiky. Nedostatočné sú ubytovacie a stravovacie kapacity, tie sú väčšinou orientované na poskytovanie služieb pre kamionistov a sú umiestnené pri hlavnom tahu štátnej cesty do Poľska. V území chýbajú ubytovacie kapacity pre autobusové zájazdy /pre cca 40 turistov/, chýba celá infraštruktúra služieb pre turistov /požičovne športového náradia, TIK, predaj suvenírov, animačné a sprievodcovské služby, nedostatočné jazykové znalosti poskytovateľov turistických služieb a jeho personálu, nízka úroveň poskytovaných služieb, nepripravenosť miestnych obyvateľov na tento typ podnikania. Chýba kvalitný marketing a propagácia územia.

V oblasti ľudských zdrojov je hlavným problémom odchod mladých, vzdelených ľudí za prácou do zahraničia, zakladania rodín vo veku nad 30 rokov, prednosť má práca, kariéra a stabilné a ekonomicky zaujímavé prostredie pre život. Dediny sú vylúdnené, doma ostávajú len tí, ktorí sú chorí, starí, nemajú dostatočné vzdelenie, odvahu odísť, respektíve tí, ktorým sociálna sieť vyhovuje. Na základe prieskumu len veľmi malý počet ľudí sa snaží zmeniť svoj sociálny status a stáva sa apatickými a pasívnymi. Toto má veľmi negatívny vplyv na reanimáciu života v území, prebudiť záujem u týchto ľudí o dianie okolo seba, vstúpiť do komunálnej politiky, ísť voliť, rozhodovať a brať zodpovednosť za rozhodnutia, toto je pre nich už veľký problém. Často sa stávajú alkoholikmi alebo drogovo závislými.

V území ostávajú aj starí chorí ľudia. Títo zase sú zahľtení problémami dostupnosti lekárskej starostlivosti, dopravnými spojmi, ich frekvenciou, sociálnou opaterou v čase núdze. Tieto problémy ich tiež odpútavajú od problémov obce, jej rozvoja a územie tak prichádza o cenné názory, skúsenosti a informácie, ktorých sú tito starí obyvatelia zdrojom. Je nevyhnutné ich vťahovať do spoločenského života, organizovať besedy mladých so starými, zriaďovať obecné múzeá, pamätné izby a pod., pracovať s obecnými kronikami. K problematike ľudských zdrojov patrí aj starostlivosť o starých ľudí, často sú odkázaní sami na seba alebo na susedov. Deti v potrebe zabezpečiť živobytie pre rodinu často odchádzajú do zahraničia a starci ostávajú doma sami. Skúsenosť z územia hovorí, že väčšinou sú ženy – vdovy, v území je vysoká úmrtnosť mužov, a to aj v dôsledku rozšíreného alkoholizmu.

Územie OZ DUKLA je veľmi špecifické v otázke vzťahu menším, a to hlavne vzťahu Rusínov a Rómov. Je úplne bežné, že v úradnom styku sa používa aj v okresoch a meste Bardejov a Svidník rusínsky jazyk, ktorý bol kodifikovaný. Rusínsky jazyk používajú aj Rómovia žijúci na území a aj sa hlásia k tejto národnosti. Dlhoročné bezproblémové spolužitie rusínov a Rómov sa prejavuje aj v rozptýlenom osídľovaní Rómov v rámci obcí. Nikde sa netvoria segregované osady so samostatným životom, vždy sú zakomponovaní do obce, sú súčasťou jej života. V obciach je takmer nulová kriminalita a prejavy segregácie, rasizmu alebo xenofóbie sú takmer neznáme. Tento stav sa však pristáhovaním Rómov z iných častí SR radikálne mení, je to ohrozením bezpečnosti územia a môže spôsobiť rast kriminality, čo môže mať za následok zníženia záujmu o destináciu Dukla ako turistický produkt.

Prirodzený rast populácie u Rómov zlepšuje štatistiku a demografickú krivku územia, je zaujímavé, že v priemere má jedna rómska rodina 2 – 3 deti, čo svedčí o ich zodpovednému prístupu ekonomike rodiny a jej možnostiam. Často majú učňovské vzdelenie s maturitou, je niekoľko prípadov, kedy rómske deti sú absolventi vysokých škôl.

Demografická krivka je určovaná aj podmienkami výchovy a vzdelenia detí v území, v území sú /okrem mesta Svidník/ 4 MŠ a 8 ZŠ, deti vo veku 6 – 7 rokov často cestujú niekoľko desiatok kilometrov do školy vo Svidníku alebo Bardejove. V dôsledku poklesu detí v území sa v budúcom roku plánuje zatvoriť 1 ZŠ.

Vzdelávanie seniorov je v území nedostupné, univerzita tretieho veku je najbližšie v Bratislave, neprístupnosť internetu a slabá zručnosť vo využívaní IT neumožňuje seniorom udržiavať si duševné zdravie a kontakt s okolím týmto spôsobom. Jediným miestom, kde sa stretávajú je kostol,

prípadne spoločenské rodinné udalosti, kluby dôchodcov sa v obciach takmer nenachádzajú. Tu je priestor pre vytvorenie územného centra seniorov, do ktorého by sa formou denného stacionáru zvážali územným autobusom seniori z celého územia. Pomohlo by to rodine ale aj samotným seniorom, socializačiou by si vyriešili mnohé svoje zdravotné a iné problémy, a to bez veľkých finančných nárokov.

Z hľadiska náboženstva sa jedná o územie s prevažujúcim gréckokatolíckym náboženstvom, územie patrí k jedným z najvyšších počtom pravoslávnych veriacich v SR, zastúpenie má aj evanjelická a katolícka cirkev – hlavne v obci Smilno, tu je aj najmenší počet rusínov a nemajú tam žiadnych Rómov. V území je obec Varadka, kde je 98% rómskeho obyvateľstva, avšak hľásia sa k rusinom alebo slovenskej národnosti. Z hľadiska práce s Rómami je veľkým nedostatkom chýbajúce komunitné centrum, vzdelávanie a osveta.

Z hľadiska vzdelanosti je k dispozícii rad stredných škôl v meste Svidník, Bardejov, stredné školy sú aj v neďalekom Stropkove, krajskom meste Prešov. V Prešove je možnosť absolvovania vysokoškolského štúdia.

V území je zaznamenaný zaujímavý sociologický fakt, nachádza sa tu veľa rodín, kde živiteľ rodiny je dlhodobo v zahraničí, všetka organizácia každodenného života je na pleciach ženy, ktorá často má na starosti starých rodičov, vyrastajúce adolescentné deti a sama je väčšinou bez práce. Deťom chýbajú pozitívne mužské vzory, a preto sa často utiekajú k počítacom, nevhodným vzorom z územia, zo školy a pod.. Sú ľahkou koristou kriminálnych a iných nevhodných živlov. Tieto deti nie sú vedené ku aktívному občianskemu životu, nevedia o reálnom živote takmer nič. Akákoľvek snaha pedagógov tu nestačí. Tu musí pracovať obec a najbližšie okolie a vťahovať tieto rodiny do spoločenského života, ukazovať týmto deťom pozitívne vzory a motivovať ich zapájať sa do aktivít obce. Ideálne sú DHZ, rôzne športové kluby, folklórne súbory a pod. Veľmi vhodným prostriedkom je vydávanie obecných, územných alebo lokálnych web novín alebo tlačených letákov, ktoré vťahujú týchto ľudí do reálneho spoločenského života.

V časti technickej infraštruktúry a úrovne občianskej vybavenosti je okrem iného problémom chýbajúca UPD a ROEP u mnohých obcí. Druhým problémom je neusporiadanosť vlastníckych vzťahov k pozemkom, čo je brzdou investičných aktivít, obce ale aj podnikateľov a občanov. V rámci realizácie výstupov programu e-goverment sa očakáva okrem lepšieho prístupu občana k službám verejnosti zlepšenie prehľadnosti majetkových vzťahov v rámci územia, zrýchlenie procesu prevodu majetkov a rast trhu s nehnuteľnosťami a pôdou.

V rámci majetku obcí sa jedná predovšetkým o budovy obecných úradov, kultúrnych domov, domov smútka a obecných komunikácií. Problémy sú s prenájomom plôch cintorínov a oplotenia okolo nich, kde sa vedú niekoľkoročné jednania s gréckokatolíckou cirkvou, ktorá je prevažujúci vlastník týchto objektov. Všeobecne obce vlastnia veľmi malý počet objektov a ich majetok je značne obmedzený, je to výsledok predchádzajúcich rokov, kedy dochádzalo k predajom obecného majetku, čo sa teraz javí ako brzda ich rozvoja. Nedostatok pozemkov a voľných objektov neumožňuje realizovať investície v oblasti sociálnej, voľnočasovej, kultúrno – spoločenskej, vzdelávacej a práce s verejnosťou. Taktiež je to brzdou pre rozvoj podnikateľských aktivít. V niektorých obciach majú samosprávy príjmy ako vlastníci lesných pozemkov alebo poľnohospodárskej pôdy, ale to je skôr výnimkou.

Väčšina technickej infraštruktúry v obciach bola postavená v rokoch 1970 – 1990, čomu zodpovedá aj jej technický stav. Mnohé budovy si vyžadujú rekonštrukciu, modernizáciu. V území sa ešte nachádzajú obecné budovy, ktoré nemajú splachovacie WC ale latrínu, vykuroje sa pomocou kachlí na tuhé palivo /väčšinou drevo/, často sú to vysoké kultúrne domy, ktoré je veľmi ťažko vykúriť a sú zdrojom vzniku škodlivých splodín. Miestne komunikácie, ktoré sú často vo veľmi zlom technickom stave často nemajú chodníky, čo ohrozuje chodcov. Verejné osvetlenie často svieti v obciach iba 3 – 4 hodiny denne, obce sú väčšinou zahalené v tme. Z tejto tendencie sa vymykajú len obce na hlavnej trase štátnej cesty do Poľska, ktoré sú vybavené kvalitným verejným osvetlením. Verejné priestranstvá v obciach sú zanedbané, a to napriek tomu, že v súčasnosti je možné formou dotácií zamestnať nezamestnaných obyvateľov obce na aktivačné práce. Chýbajú prvky drobnej architektúry, ktoré skrášlia obec, chýbajú predzáhradky, staré opustené domy sa

stávajú životnebezpečnými zrúcaninami a hyzdia vzhľad obce. Voľnočasové aktivity obyvateľov nie je možné realizovať v dôsledku chýbajúcej alebo nekvalitnej infraštruktúry.

Nedostatočná je taktiež čistota vodných tokov, tie sú často zanášané odpadom z domácností a stavieb pri rekonštrukcii domov, stávajú sa hrozbou v prípade prívalových dažďov a prudkých dažďov, kedy za krátku dobu pritečie do koryta veľké množstvo vody a znečistené koryto spôsobuje záplavy domov, komunikácií a spôsobuje škody na majetku a životoch. Zlý je aj technický stav lávok, chodníkov, mostov. Chýbajú autobusové zastávky alebo sú v zlom technickom stave.

Domový fond obcí je tiež zastaraný, nová výstavba je viac menej ojedinelá a realizuje sa len v blízkosti mesta Svidník a v obciach v blízkosti mesta Bardejov. V ostatných častiach územia sa jedná iba o opravu domov, ktoré slúžia ako chalupy pre obyvateľov iných miest a území, ktorí sa však aktívne života v obci nezúčastňujú. Prázdne domy sú často za veľmi nízke ceny odkupované Rómami z iných častí Slovenska.

Technické vybavenie domácností zodpovedá slovenskému priemeru, obce sú všetky elektrifikované, zabezpečené pitnou vodou buď prostredníctvom verejnej alebo obecnej vodovodnej siete, čiastočne plynofikované, nedostatočné je však porytie územia kanalizáciou a ČOV. Vykurowanie plynom je v území viac –menej zriedkavosťou, je to spôsobené tým, že obyvatelia ako vlastníci súkromných lesov dostávajú tzv. deputát vo forme vykurovacieho dreva, resp. cena dreva na vykurowanie je pomerne nízka. Väčšina domácností používa na vykurowanie kotly na tuhé palivo. Väčšina domácností má splachovacie WC, ohrev vody a vybavenie súčasnej technikou /TV, satelit, pevná linka a i./ Vlastníctvo automobilu je v území samozrejmosťou aj u sociálne slabších skupín obyvateľov.

Nedostatočné je pokrytie signálom teleoperátorov a internetom, cca polovica územia nemá dostupný signál všetkých operátorov. Pokrytie internetom je tiež v území nedostatočné. V zozname „bielych miest“ NASES za rok 2011 sa nachádza 37 obcí územia.

S kvalitou technickej infraštruktúry a úrovne občianskej vybavenosti úzko súvisí aj využívanie dostupných nástrojov strategického a finančného plánovania, využívanie finančných možností v rámci OP, štátnych dotácií a iných finančných zdrojov. Dôvodom je neochota samosprávy zapájať sa do procesu spracovania žiadostí a hlavne plánovaného rozvoja obce, často je to slabý tlak miestnych obyvateľov na zvyšovanie kvality života v obci, chýbajúce rozvojové impulzy zo strany občanov, ich pasivita a nízka úroveň spolupráce medzi obcami. Východiskom je spolupráca v rámci rôznych zoskupení a partnerstiev, a to nielen v rámci samospráv, ale aj formou vytvorenia VSP so zapojením podnikateľov a verejnosi do rozhodovacích a kontrolných procesov. Zefektívni sa tým využívanie potenciálu a kapacity existujúcich podporných inštitúcií a externých zdrojov na rozvoj nielen verejnej samosprávy, ale aj podnikateľského sektora.

Zaostalošť technickej infraštruktúry, nízka úroveň občianskej vybavenosti znižujú atraktivitu obcí, vidiek stráca svoju identitu a spolu s nedostatkom pracovných miest to spôsobuje odchod ľudí z územia do iných modernejších a perspektívnejších regiónov. Najbližšie zdravotnícke zariadenia, bankomaty, úrady verejnej a štátnej správy a iné služby pre občanov sú najbližšie v meste Svidník alebo Bardejov. Autobusové spojenie obce s mestom je v niektorých obciach 2 x za deň.

Útlm ekonomiky, rastlinnej výroby paradoxne pomohlo zlepšeniu **kvality životného prostredia** v území. Kvalitné životné prostredie sa stáva základom pre rozvoj cestovného ruchu. Viac ako polovicu projektového územia predstavujú bukovo – hrabové a zmiešané lesy, poľnohospodárska pôda slúži zväčša ako pasienky alebo TTP. V lesoch žije veľký počet raticovej zveri, vlkov, vtáctva, vrátili sa bobry a raky.

V roku 2014 bola v rámci územia VSP realizovaná v rámci projektu „Obnova ekosystémových funkcií krajiny horného povodia rieky Ondavy–Ondava pre život“, financovaného v rámci finančného mechanizmu EHP a ŠR SR, analýza zraniteľnosti územia 44 obcí územia OZ DUKLA. Výsledkom je hodnotenie zraniteľnosti územia a schopnosť adaptácie na klimatickú zmenu ako veľmi dobré. /Regionálna adaptačná stratégia hornej Ondavy, 2014/. V rámci tohto projektu bolo na dobu 9 mesiacov nadčasovo zamestnaných 150 dlhodobo nezamestnaných uchádzcačov o zamestnanie práve z územia VSP OZ Dukla. Boli vytvorené tzv. "zelené pracovné miesta", takže územie má skúsenosti s aplikáciou tohto spôsobu zamestnávania, aj s realizáciou adaptačných opatrení na klimatickú zmenu.

Problémom územia je nízka vedomostná úroveň miestnych obyvateľov v oblasti ekológie, ochrany životného prostredia a citlivého prístupu k prírode, neodborné zásahy do prírody a jej ekosystémov. Osveta v tejto oblasti v rámci celej vekovej štruktúry obyvateľov je pre udržanie kvality životného prostredia nevyhnutná. Taktiež je potrebné zo strany vlastníkov poľnohospodárskej pôdy dávať väčší dôraz na používané spôsoby nakladania s pôdou zo strany jej užívateľov a taktiež v časti lesných porastov dbať na ekologickú ťažbu, odbornosť zásahov do lesných ekosystémov a taktiež veľkým problémom je nekontrolovaný výrub drevín pre zásobovanie teplárne v Bardejove. Ak tento trend bude pokračovať hrozia v území zosuvy pôdy, záplavy a úbytok kvalitnej drevnej hmoty, čo má aj ďalekosiahle ekonomicke dopady. Osveta a vzdelávanie v týchto oblastiach a pre tieto cieľové skupiny je nevyhnutná.

Veľkou ekologickou zátážou v území sú divoké skládky a nekontrolovaná likvidácia stavebného odpadu /napr. pri výmene eternitovej strešnej krytiny/je časovanou bombou územia. Tu hrá negatívnu úlohu nedostatočná práca samospráv a nezáujem obyvateľov obcí zamedziť týmto praktikám. Nevyhnutnosťou je dostupnosť legálnych zberných dvorov, osveta v oblasti ochrany ŽP a poznaní následkov neekologickeho správania sa voči prírode.

Výsledok SWOT analýzy /výsledky dotazníkového prieskumu a z verejných zhromaždení občanov, vlastné zisťovania, a i./ jednoznačne ukázal na kľúčové problémy územia:

- nedostatočná technická infraštruktúra obcí
- útlm miestnej ekonomiky,
- nedostatočne využitý prírodný a kultúrno – historický potenciál územia na rozvoj cestovného ruchu.
- nedostatok pracovných príležitostí v území, odchod mladých a vzdelaných ľudí z územia, vyprázdrovanie obcí, veľký počet neobývaných domov
- nedostatočná úroveň služieb zabezpečovaných samosprávou a štátom /zdravotníctvo, doprava, kultúra a i./
- nezáujem obyvateľov o dianie v území a o zmenu svojho postavenia
- zvyšovanie počtu ľudí žijúcich na hranici chudoby

Na základe výsledkov práce s podnikateľmi územia boli definované kľúčové problémy pre rozvoj miestnej ekonomiky takto:

- nízka kúpschopnosť obyvateľstva
- nedostatočné finančné zdroje pre založenie podniku alebo jeho rozvoj
- nízky záujem a opatrnosť pri zakladaní firiem, nedostatočná pripravenosť na samozamestnanie a na podnikanie
- slabý marketing územia.

Podľa akútnosti je možné zhrnúť kľúčové problémy nasledovne:

- Nedostatočné využívanie miestneho potenciálu
- Nedostatočná kvalita technickej infraštruktúry a úrovne občianskej vybavenosti a služieb
- Nedostatočné zapájanie sa obyvateľov územia do aktivít územia, nedostatočná informovanosť o možnostiach aktívneho rozvoja územia

Zapojením obyvateľov územia do zodpovedného rozhodovania a kontroly rozvojových procesov v území, efektívnym a ekologickým využitím miestneho potenciálu pre posilnenie miestnej ekonomiky a tvorbu pracovných miest, rozumným a cielavedomým riadením procesov zvyšovania kvality života v území samosprávou, poskytnúť územiu perspektívnu, vytiahnuť ho z apatie a pasivity a zastaviť vyľudňovanie územia. Spraviť územie atraktívnym, zaujímavým pre každodenný život pre domácich obyvateľov a pre návštevníkov.

Strategické ciele OZ Dukla:

Strategický cieľ 1 – Rozvoj podnikania, cestovného ruchu a agroturistiky v regióne

Strategický cieľ 2 – Zakladanie nových podnikov a podpora zamestnanosti na vidiek

Strategický cieľ 3 – Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry v obciach, a tým zvýšenie kvality života obyvateľom na vidiek

Strategický cieľ 4 – Podpora participácie, informovania a vzdelávania obyvateľstva, zapájanie marginalizovaných, znevýhodnených a zraniteľných skupín

Priority:

- Efektívne a ekologické využívanie vnútorného potenciálu územia

Strategická cieľ 1 a 2: Podpora rozvoja miestnej ekonomiky, tvorby pracovných miest, efektívne využitie miestneho potenciálu a podpora jej konkurencieschopnosti

- Nedostatočná kvalita technickej infraštruktúry a úrovne občianskej vybavenosti a služieb

Strategický cieľ 3: Zvyšovanie kvality technickej infraštruktúry, podpora rozvoja občianskej vybavenosti a služieb, zvyšovanie atraktívnosti územia

- Nedostatočné zapájanie sa obyvateľov územia do aktivít územia, nedostatočná informovanosť o možnostiach aktívneho rozvoja územia

Strategická priorita 4: Budovanie kapacít a rozvoj partnerstva, aktivizácia občanov

Záver: kľúčové problémy územia ukázali jednu dôležitú skutočnosť, bez aktívnej účasti všetkých aktérov v území, zapojenia veľkého počtu obcí, podnikateľov a obyvateľov do jedného partnerstva a podpory miestneho rozvoja, využitia finančných zdrojov EÚ, ale hlavne využitia vnútorného potenciálu územia, ostane územie OZ DUKLA „slabým“, neperspektívnym, neatraktívnym a vyľudneným.

Pri stanovovaní oprávnených aktivít platí pravidlo dodržania súladu aktivít Stratégie CLLD s Tabuľkou

1. MAS nie je oprávnená definovať také typy aktivít, ktoré nie sú súčasťou schválenej Stratégie CLLD.

V prípadoch, kedy nie je z objektívnych dôvodov možné definovať rozsah aktivít v súlade so schválenou Stratégiou CLLD, MAS identifikované dôvody objektívne, jasne a zrozumiteľne popíše pod tabuľkou 1 tejto prílohy. Žiadateľ zároveň zabezpečí, vzhľadom na identifikované objektívne skutočnosti, že najneskôr v čase vyhlásenia výzvy zo strany MAS pre príslušnú aktivitu, zabezpečí zosúladenie rozsahu aktivít z tabuľky 1 so Stratégiou CLLD.

Popis a zdôvodnenie, prečo sa v aktivitách C1, C2, D1 a D2 nebudú vyhlasovať výzvy:

Stratégia MAS DUKLA bola vypracovaná v zmysle vyhlásenej výzvy, v súlade so stanovenými podmienkami a v zmysle Príručky pre žiadateľa, Systému riadenia CLLD, ako aj záväznej štruktúry CLLD. Aktivity v rámci schválenej stratégie MAS DUKLA sú vo vecnom súlade s oprávnenými aktivitami IROP, všeobecného nariadenia a nariadenia EPFRV.

Opatrenia C1, C2, D1 a D2, na ktoré sme plánovali v stratégii CLLD: Kraj pod Duklou – územie s perspektívou, vyhlásiť výzvu, sú pre naše územie MAS nerelevantné, nakoľko pravidelne prebieha konzultácia s členmi Občianskeho združenia Dukla a nie je žiadna potreba poskytnutia prostriedkov na:

- zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia,
- zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb,
- rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb,
- infraštruktúra komunitných centier,
- vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ,
- skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení.

Záujemcovia o tieto opatrenia si svoje potreby vyfinancovali z iných operačných programov, resp. z vlastných zdrojov, nakoľko od spracovania stratégie ubehol dlhší čas a stratégiu sme nemali možnosť upraviť.

V Akčnom pláne, ktorý je súčasťou stratégie MAS DUKLA nebolo nevyhnutné rozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1-F2 a preto vo finančnom pláne bolo postačujúce

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

uviesť len celkovú výšku finančných prostriedkov pre celé opatrenie. Na základe usmernenia RO bolo ale potrebné v zmysle Výzvy na predkladanie žiadosti o poskytnutie NFP na financovanie implementácie stratégie CLLD, kód výzvy: IROP-PO5-SC511/512-2018-28 prerozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1 až F2.

Pri opatrení 5.1.2 sme preto v rámci **činnosti 1 Sociálne a komunitné služby** prerozdelili finančné prostriedky v zmysle usmernenia RO a výzvy IROP-PO5-SC511/512-2018-28 medzi aktivity B1 a B3. K aktivitám – C1 Komunitné sociálne služby a C2 Terénnne a ambulantné služby sme nepriradili finančné prostriedky aj v zmysle usmernení RO, t. j. v súlade so stratégou a aktuálnym stavom sociálnych služieb na území MAS DUKLA. Vo fáze prípravy ŽONFP na implementáciu stratégie CLLD a zadefinovania konkrétnych aktivít v rámci oblasti sociálnych služieb sme iniciovali stretnutia s predstaviteľmi miestnych samospráv – obcí na území MAS a zástupcov zariadení sociálnych služieb. Na týchto stretnutiach boli prezentované konkrétné potreby a požiadavky v rámci sociálnej vybavenosti územia MAS DUKLA, ktoré sa nachádzajú na území MAS a ktoré odrážajú reálne lokálne potreby nášho územia MAS. Z uvedených potrieb vyplynul aj návrh na vypustenie aktivity C1 v oblasti sociálnych služieb Komunitné sociálne služby a C2 Terénnne a ambulantné služby, nakoľko predstaviteľia miestnych samospráv a zástupcovia zariadení sociálnych služieb neprejavili záujem o tento typ aktivít, pretože situácia na území MAS bola už v čase spracovania stratégie MAS DUKLA alarmujúca. Uvedené potvrdzuje aj SWOT analýza, v časti Sociálna oblasť a zdravotníctvo , kde medzi slabé stránke bolo zadefinované aj absencia denných stacionárov, terénnych a sociálnych služieb. Nakoľko do dnešného dňa nebola začatá implementácia stratégie CLLD MAS DUKLA, obce a zástupcovia existujúcich sociálnych zariadení boli nútení pristúpiť k riešeniu akútnej situácie na úrovni poskytovania sociálnych služieb, a preto sa zapojili do vyhlásených výziev z Európskej únie na podporu poskytovania sociálnych služieb. V roku 2016 bolo v meste Svidník zriadené zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby ATRIUM, n. o., ktoré poskytuje celoročnú starostlivosť o seniorov, celoročnú opatrovateľskú starostlivosť a zároveň prevádzkuje aj denný stacionár. Ide o pomerne veľké a komplexné zariadenie sociálnych služieb pre starých ľudí a ľudí odkázaných na pomoc iných na území MAS DUKLA, ktoré je momentálne kapacitne zastrešuje územie MAS DUKLA z hľadiska celoročnej starostlivosti o seniorov a odkázaných na pomoc iných. Taktiež vznikli a boli podporené z eurofondov viaceré zariadenia, ktoré poskytujú dennú starostlivosť o tieto skupiny obyvateľov, konkrétnie denné stacionáre taktiež s postačujúcou kapacitou pre územie MAS DUKLA. Podporené bolo napríklad aj Komunitné centrum Kružlová, kód projektu v ITMS2014+ : 312061D749 v rámci Výzvy : OPLZ-PO6-SC613-2016-2 vo výške 322 891,- €. Uvádzame aj zoznam denných stacionárov na území MAS DUKLA s prehľadom kapacít:

Obec Rovné - kapacita 25 osôb

Obec Kružlová - kapacita 36 osôb

Obec Kurimka - Prosocia, n. o., kapacita 25 osôb

Obec Ladomirová - EUR-DON, n. o. , kapacita 40 osôb

Mesto Svidník, Náš Dom, n. o., kapacita 20 osôb

Obec Cernina – kapacita 25 osôb

Mesto Svidník, denné centrum 30 osôb

Obec Šarišský Štiavnik - Jar Života, n. o., kapacita 30 osôb

Finančné prostriedky boli pridelené z hľadiska poskytovania sociálnych služieb na aktivity B3 Nákup vozidiel spoločnej dopravy osôb. Z hľadiska potrieb územia ide prioritnú aktivity, a preto máme za to, že rozdelením finančných prostriedkov v rámci opatrenia 5.1.2. medzi prioritné aktivity a reálne potreby územia MAS je zachovaný okrem iného jeden zo 7 kľúčových znakov LEADER: ZDOLA NAHOR.

AKTIVITA D1-D2

V Akčnom pláne, ktorý je súčasťou stratégie MAS DUKLA nebolo nevyhnutné rozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1-F2 a preto vo finančnom pláne bolo postačujúce uviesť len celkovú výšku finančných prostriedkov pre celé opatrenie. Na základe usmernenia RO bolo ale potrebné v zmysle Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP na financovanie implementácie stratégie CLLD, kód výzvy: IROP-PO5-SC511/512-2018-28 prerozdeliť finančné prostriedky pri opatrení 5.1.2. medzi aktivity A1 až F2.

Vo fáze prípravy ŽONFP na implementáciu stratégie CLLD a zadefinovania konkrétnych aktivít v rámci oblasti vzdelávania sme iniciovali stretnutia s predstaviteľmi miestnych samospráv – obcí na území MAS a zástupcov ZŠ a MŠ. Na týchto stretnutiach boli prezentované konkrétné potreby a požiadavky MŠ a ZŠ, ktoré sa nachádzajú na území MAS a ktoré tvoria reálne lokálne potreby nášho územia MAS. Z uvedených potrieb vyplynul aj návrh na vypustenie aktivity D1 a D2 v oblasti vzdelávania zameranej na aktivity pre ZŠ a MŠ, nakoľko predstaviteľia ZŠ a predškolských zariadení neprevádzkujú záujem o tento typ aktivít – pretože sa taktiež zapojili do viacerých výziev určených pre ZŠ a MŠ, keďže MAS zatiaľ neimplementovala stratégii CLLD. Z finančných prostriedkov z eurofondov bolo inovovaných niekoľko školských učební a školských zariadení. Pre bližšiu informáciu uvádzame aj zoznam projektov na území MAS DUKLA, ktorými boli podporené školské zariadenia:

Názov projektu: Nadstavba MŠ Kružlová, Kód projektu v ITMS2014+: 312061C421 v rámci Výzvy: OPLZ-PO6-SC612-2016-1a vo výške 225940,07 €, navýšenie kapacity zo 40 detí na 60 detí.

Názov projektu: Materská škola v Roztokách, Kód projektu v ITMS2014+: 312061D297 v rámci Výzvy: OPLZ-PO6-SC612-2016-1b vo výške 233849,77 €, nová škôlka s kapacitou 21 detí.

Názov projektu: Zlepšenie prístupu k vzdelávaniu a vzdelávacích výsledkov žiakov v ZŠ Vyšný Mirošov Kód projektu v ITMS2014+: 312011M473 v rámci Výzvy: OPLZ-PO1/2016/DOP/1.1.1-01 vo výške 36180,- €, škôlka v priestoroch ZS, kapacita 21 detí.

Názov projektu: Zvýšenie inkluzívnosti vzdelávania vytvorením nových pracovných miest v ZŠ Cernina Kód projektu v ITMS2014+: 312011H442 v rámci Výzvy: OPLZ-PO1/2016/DOP/1.1.1-01 vo výške 76608,- €, kapacita 200 detí.

Názov projektu : Moderné vzdelávanie pre žiakov ZŠ Krajná Poľana pochádzajúcich z MRK ITMS kód Projektu: 26130130062 v rámci Výzvy: OPV-2011/3.1/02-SORO vo výške 299003,- €, kapacita 200 detí.

Inštitúcie vzdelávania sú na území MAS t. č. už vo vyhovujúcom stave aj vďaka čerpaniu finančných prostriedkov z eurofondov v poslednom období. Investície do infraštruktúry vzdelávania nie sú prioritou územia, taktiež v rámci kľúčových potrieb MAS definovaných v stratégii MAS DUKLA neboli spomenuté, nakoľko medzi priority územia patrí najmä:

Medzi kľúčové problémy OZ Dukla patrí teda:

- Nedostatočné využívanie miestneho potenciálu, nedostatok pracovných príležitostí
- Nedostatočná kvalita technickej infraštruktúry a úrovne občianskej vybavenosti a služieb
- Nedostatočné zapájanie sa obyvateľov územia do aktivít územia, nedostatočné využívanie možností pre rozvoj územia.

Vyhľásenie výziev aj pre **činnosť 2 Infraštruktúra vzdelávania** by bolo z hľadiska reálnych potrieb územia neefektívne a umelo stanovené. Nevyhlásením výzvy na aktivity D1 a D2 bude zachovaných 7 kľúčových znakov LEADER, najmä prístup zdola nahor, nakoľko „MAS sú v rozhodovaní o akciách, ktoré chcú podporiť, slobodné a flexibilné“.

2. Výška oprávnených výdavkov žiadateľa – výška príspevkov

Žiadateľ definuje pre hlavné aktivity projektu, ktoré definoval ako relevantné v časti 1 výšku príspevkov, ktoré v súlade so stratégou CLLD určil na podporu jednotlivých hlavných aktivít.

A1 Podpora podnikania a inovácií: Výška oprávneného výdavku (príspevku): 510 984,00 €; Miera spolufinancovania príspevku: 55%; Suma spolufinancovania príspevku užívateľom: 418 077,82 €; Výška oprávneného výdavku projektu užívateľov: 929 061,82 €;

B2 Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel: Výška oprávneného výdavku (príspevku): 365 000,00€ ; Miera spolufinancovania príspevku: 95%; Suma spolufinancovania príspevku užívateľom: 19 210,53 €; Výška oprávneného výdavku projektu užívateľov: 384 210,53 €;

3. Miera príspevku

Žiadateľ definuje pre hlavné aktivity projektu, ktoré definoval ako relevantné v časti 1 percentuálnu mieru príspevku, ktorý bude žiadateľ poskytovať užívateľom na financovanie ich projektov. Následne vypočíta žiadateľ výšku výdavkov, ktoré sa v rámci príslušnej aktivity plánujú vynaložiť v stratégii CLLD.

Žiadateľ je pritom povinný rešpektovať nasledovné obmedzenia:

1. Maximálna výška príspevku pre aktivitu A1 nesmie presiahnuť 55%
2. Maximálna výška príspevku aktivít B1 až F2 nesmie presiahnuť 95%

Žiadateľ uvedie údaje do stĺpca 3 a 4 tabuľky 2.

Tabuľka 2 Intervencie

Hlavné aktivity projektu	Výška oprávneného výdavku (príspevku) v EUR ⁵ /COV	Miera spolufinancovania príspevku v % ⁶	Suma spolufinancovania príspevku užívateľom	Výška oprávneného výdavku projektu užívateľov v EUR
1	2	3	4	5 = 2 + 4
A1 Podpora podnikania a inovácií	510 984,00	55 %	418 077,82	929 061,82
B1 Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry	-	-	-	-
B2 Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel	365 000,00	95 %	19 210,53	384 210,53
B3 Nákup vozidiel spoločnej dopravy osôb	-	-	-	-
C1 Komunitné sociálne služby	-	-	-	-
C2. Terénnne a ambulantné služby	-	-	-	-
D1 Učebne základných škôl	-	-	-	-
D2 Skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení	-	-	-	-
E1 Trhové priestory	-	-	-	-
F1 Verejný vodovod	-	-	-	-
F2 Verejná kanalizácia	-	-	-	-

⁵ Predpokladaná hodnota príspevkov, ktoré vyplatí MAS na realizáciu projektov užívateľov v rámci príslušnej hlavnej aktivity.

⁶ Predpokladaná miera spolufinancovania projektov užívateľov zo strany MAS

Tabuľka 3 – okruh oprávnených užívateľov, minimálna a maximálna výška príspevku (ak relevantné)

V prípade, že MAS ne definuje žiadne špecifické nastavenia opatrení vo svojej stratégii, platí nasledovné:

- a) Okruh oprávnených užívateľov je rovnaký ako OP IROP
- b) Minimálna výška príspevku na jeden projekt sa nestanovuje, maximálna výška príspevku na jeden projekt je 100 000 Eur, a MAS tabuľku nevypĺňa

Hlavné aktivity projektu	Oprávnení žiadateľa	Minimálna výška príspevku na 1 projekt	Maximálna výška príspevku na 1 projekt
A1 Podpora podnikania a inovácií	- samostatne zárobkovo činné osoby, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER - mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER	10 000 Eur	60 000 Eur
B1 Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry	-	-	-
B2 Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel	Obce/mesto na území MAS	10 000 Eur	35 000 Eur
B3 Nákup vozidiel spoločnej dopravy osôb	-	-	-
C1 Komunitné sociálne služby	-	-	-
C2. Terénné a ambulantné služby	-	-	-
D1 Učebne základných škôl	-	-	-
D2 Skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení	-	-	-
E1 Trhové priestory	-	-	-
F1 Verejný vodovod	-	-	-
F2 Verejná kanalizácia	-	-	-

4. Merateľné ukazovatele

Žiadateľ definuje pre hlavné aktivity projektu, ktoré definoval ako relevantné v časti 1 plánované hodnoty merateľných ukazovateľov projektu. Plánované hodnoty určí žiadateľ logickou agregáciou plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov v stratégii CLLD (ak je to s ohľadom na typy merateľných ukazovateľov stratégie CLLD možné). Pri stanovovaní plánovaných hodnôt ďalej žiadateľ vychádza z inštrukcií o povinných merateľných ukazovateľoch a agregáciách merateľných ukazovateľov projektov užívateľov na úroveň projektu žiadateľa, ktoré sú uvedené v prílohe č. 3 výzvy. V prípade, ak plánované hodnoty merateľných ukazovateľov v stratégii CLLD nezodpovedajú reálnym očakávaniam plnenia, pri realizácii projektov užívateľov, stanoví žiadateľ zreálnenú hodnotu.

Žiadateľ stanoví merateľné ukazovatele a plánované hodnoty po jednotlivých aktivitách v štruktúre tabuľky 3.

Tabuľka 4 – Merateľné ukazovatele

Merateľné ukazovatele projektu ⁷	Merateľné ukazovatele na úrovni projektu užívateľa	Plánovaná hodnota podľa stratégie CLLD	Očakávaná hodnota plnenia ukazovateľa projektmi užívateľov	Plánovaná hodnota na úrovni projektu žiadateľa
A1 Podpora podnikania a inovácií				
P0290 Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora	A103 Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora	12	Výška príspevku 510 984 EUR Očakávaná priemerná hodnota príspevku na jeden podnik 42 582 EUR. Plánovaná hodnota = 510 984 / 42 552 = 12	12
P0091 Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch	A104 Počet vytvorených pracovných miest	12	Výška príspevku 510 984 EUR Očakávaná priemerná hodnota príspevku na jeden podnik 42 582 EUR. Plánovaná hodnota = 510 984 / 42 552 = 12 FTE pri podpore podniku nad 25 000 €. V prípade podpory podniku príspevkom do 25 000 € podmienka vytvoriť 0,5 pracovného miesta	12

⁷ Definícia merateľných ukazovateľov je uvedená v prílohe č. 3 výzvy.

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

P0288 Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	A101 Počet produktov, ktoré sú pre firmu nové	2	Očakávaná priemerná hodnota príspevku na jeden projekt je 42 582 EUR. Počet podporených podnikov, ktoré vytvoria pre firmu nový produkt je 2. 42 582 EUR x 2/42 582 EUR = 2	2
P0289 Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	A102 Počet produktov, ktoré sú pre trh nové	1	Očakávaná priemerná hodnota príspevku na jeden projekt je 42 582 EUR. Počet podporených podnikov, ktoré vytvoria pre firmu nový produkt je 1. 42 582 EUR x 1/42 582 EUR = 1	1
B1 Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry				
-	-	-	-	-
	-	-	-	-
B2 Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel				
P0227 Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	B201 Počet vybudovaných, zrekonštruovaných alebo modernizovaných zastávok, staníc a parkovísk	2	Výška príspevku na celú aktivitu B2 je 365 000 EUR, pôvodná výška 175 000 EUR je navýšená o alokáciu aktivity B1 vo výške 100 000 EUR a alokáciu aktivity B3 vo výške 90 000 EUR (hodnota z tabuľky 2 stĺpec 2). Očakávaná hodnota príspevku na jeden podnik je 30 416,6666 EUR Plánovaná hodnota je 9 projektov $30\ 416,666 \times 9 = 273\ 750$ EUR	9
	B202 Počet vybudovaných, zrekonštruovaných alebo modernizovaných bezpečnostných prvkov dopravy v mestách a obciach	2	Výška príspevku na celú aktivitu B2 je 365 000 EUR, pôvodná výška 175 000 EUR je navýšená o alokáciu aktivity B1 vo výške 100 000 EUR a alokáciu aktivity B3 vo výške	3

			90 000 EUR (hodnota z tabuľky 2 stĺpec 2).	
			Očakávaná hodnota príspevku na jeden podnik 30 416,666 EUR Plánovaná hodnota sú 3 projekty $30\ 416,666 \times 3 = 91\ 250$ EUR	
B3 Nákup vozidiel spoločnej dopravy osôb				
-	-	-	-	-
C1 Komunitné sociálne služby				
-	-	-	-	-
C2. Terénnne a ambulantné služby				
-	-	-	-	-
D1 Učebne základných škôl				
-	-	-	-	-
D2 Skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení				
-	-	-	-	-
E1 Trhové priestory				
-	-	-	-	-
F1 Verejný vodovod				
-	-	-	-	-
F2 Verejná kanalizácia				
-	-	-	-	-

Špecificky doplnené merateľné ukazovatele

Žiadateľ je oprávnený ďalej definovať špecifické merateľné ukazovatele na úrovni projektov užívateľov, ak to považuje za potrebné.

Špecifické merateľné ukazovatele doplnené žiadateľom na úrovni užívateľa sa nemusia poviňne agregovať k niektorému z povinných merateľných ukazovateľov na úrovni žiadateľa definovaných RO pre IROP, avšak podporený projekt užívateľa by mal za každých okolností napĺňať niektorý z povinných merateľných ukazovateľov žiadateľa definovaných RO pre IROP vyššie, inak je podpora takého projektu užívateľa neoprávnená.

Žiadateľ uvedie všetky atribúty doplnených špecifických merateľných ukazovateľov v štruktúre tabuľky 4.

Tabuľka 5 Špecifické merateľné ukazovatele

Názov ukazovateľa	Definícia / metóda výpočtu	Merná jednotka	Čas plnenia	Agregácia na úrovni ukazovateľov MAS ⁸	Kód agregačného ukazovateľa MAS	Názov agregačného ukazovateľa MAS

Žiadateľ v rámci implementácie stratégie CLLD zabezpečí monitorovanie všetkých uvedených merateľných ukazovateľov na úrovni užívateľov.

Občianske združenie Dukla nedefinuje špecifické merateľné ukazovatele na úrovni projektov užívateľov

---

⁸Agregačný ukazovateľ na úrovni žiadateľa môže ale nemusí byť totožný s ukazovateľom definovaným RO pre IROP.

5. Kritériá pre výber projektov užívateľov

Žiadateľ definuje pre hlavné aktivity projektu, ktoré definoval ako relevantné v časti 1 sadu kritérií pre výber projektov užívateľov.

Pri stanovení kritérií pre výber vychádza žiadateľ z povinných a voliteľných kritérií podľa nižšie uvedených pravidiel.

I. Povinné kritériá stanovené RO pre IROP

Ide o kritériá, ktoré stanovil RO pre IROP a sú pre žiadateľa povinné.

II. Dobrovoľné kritériá

a) Preddefinované kritériá RO pre IROP

Ide o kritériá, ktoré sú RO pre IROP odporúčané. Žiadateľ je oprávnený (nie povinný) vybrať si relevantné kritériá do sady kritérií.

Odporúčané kritériá sú všeobecné alebo osobitne určené pre jednotlivé hlavné aktivity:

- i. Kritériá pre aktivitu A1 Podpora podnikania a inovácií,
- ii. Kritériá pre aktivity B1 až B3 sa osobitne nestanovujú
- iii. Kritériá pre aktivitu C1 Komunitné sociálne služby,
- iv. Kritériá pre aktivitu D1 Učebne základných škôl,
- v. Kritériá pre aktivitu D2 Skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení,
- vi. Kritériá pre aktivitu E1 Trhové priestory,
- vii. Kritérií pre aktivity F1 Verejný vodovod,
- viii. Kritériá pre aktivity F2 Verejná kanalizácia,

b) Špecifické kritériá MAS

Ide o kritériá, ktoré je žiadateľ oprávnený (nie povinný) definovať samostatne v súlade so stratégou CLLD. Ich počet je však obmedzený na max. 2 kritériá v každej sade kritérií. V prípade, že si žiadateľ zadefinuje vlastné špecifické kritériá, je povinný spolu s prílohou 3f predložiť aj jasný popis aplikácie predmetných kritérií. RO pre IROP posudzuje navrhované kritériá vrátane ich aplikácie.

III. Rozlišovacie kritériá

Ide o povinné kritériá, ktoré sa však aplikujú výlučne v prípade rovnosti bodov dvoch alebo viacerých žiadostí o príspevok nachádzajúcich sa na úrovni disponibilnej alokácie výzvy v príslušnom hodnotiacom kole, kedy nemôžu byť s ohľadom na obmedzenosť disponibilných zdrojov podporené všetky tieto žiadosti o príspevok.

Rozlišovacie kritériá sú:

- i. Hodnota Valuefor Money,
- ii. Posúdenie vplyvu a dopadu projektu na plnenie stratégiu CLLD (posúdenie výberovou komisiou),

Toto rozlišovacie kritérium sa aplikuje jedine v prípadoch, ak aplikácia na základe hodnoty valueformoney neurčila konečné poradie žiadostí o príspevok na hranici alokácie.

Rozlišovacie kritériá aplikujú odborní hodnotitelia.

Žiadateľ definuje jednu sadu kritérií pre výber osobitne pre každú hlavnú aktivitu, ku ktorej je projekt relevantný. Sady hodnotiacich kritérií pre hlavné aktivity projektu sa môžu opakovať, pokiaľ je to v súlade s pravidlami uvedenými vyššie.

Kritériá z ktorých žiadateľ vychádza pri stanovení sady kritérií pre výber projektov užívateľov sa nachádza nižšie.

Povinné kritériá stanovené RO pre IROP

Tabuľka 6 – Povinné kritériá stanovené RO pre IROP

P. č.	Kritérium	Skupina kritérií ⁹	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
1.	Súlad projektu s programovou stratégiou IROP	1	Posudzuje sa súlad projektu s programovou stratégiou IROP, prioritnou osou č. 5 – Miestny rozvoj vedený komunitou, t.j. súlad s: <ul style="list-style-type: none"> ▪ očakávanými výsledkami, ▪ definovanými oprávnenými aktivitami. 	Vylučujúce	áno	Zameranie projektu je v súlade s programovou stratégiou IROP.
					nie	Zameranie projektu nie je v súlade s programovou stratégiou IROP.
2.	Súlad projektu so stratégiou CLLD	1	Posudzuje sa súlad projektu so Stratégiou CLLD.	Vyučujúce	áno	Zameranie projektu je v súlade so stratégou CLLD.
					nie	Zameranie projektu nie je v súlade so stratégou CLLD.
3.	Vhodnosť a prepojenosť navrhovaných aktivít projektu vo vzťahu k východiskovej situácii a k stanoveným cieľom projektu	2	Posudzuje sa: <ul style="list-style-type: none"> ▪ či aktivity nadväzujú na východiskovú situáciu, ▪ či sú dostatočne zrozumiteľné a je zrejmé, čo chce žiadateľ dosiahnuť, ▪ či aktivity napíňajú povinné merateľné ukazovatele. 	Vylučujúce	áno	Všetky hlavné aktivity projektu sú odôvodnené z pohľadu východiskovej situácie, sú zrozumiteľne definované a ich realizáciou sa dosiahnu plánované ciele projektu.

⁹ Skupina kritérií predstavuje určité oblasti hodnotenia. V rámci IROP sa požaduje, aby každý projekt bol zhodnotený v štyroch oblastiach, ktorým zodpovedajú štyri skupiny hodnotiacich kritérií. 1 . Príspevok navrhovaného projektu k cieľom a výsledkom IROP a CLLD, 2 Navrhovaný spôsob realizácie projektu, 3 Administratívna a prevádzková kapacita užívateľa, 4 Finančná a ekonomická stránka projektu.

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

P. č.	Kritérium	Skupina kritérií ⁹	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
					nie	Minimálne jedna z hlavných aktivít projektu nie je odôvodnená z pohľadu východiskovej situácie a potrieb žiadateľa, nenapíňa merateľný ukazovateľ opatrenia, resp. projekt neobsahuje aktivity, ktoré sú nevyhnutné pre jeho realizáciu. Zistené nedostatky sú závažného charakteru.
4.	Posúdenie prevádzkovej a technickej udržateľnosti projektu	3	Posudzuje sa kapacita žiadateľa na zabezpečenie udržateľnosti výstupov projektu po realizácii projektu (podľa relevantnosti): zabezpečenie technického zázemia, administratívnych kapacít, zrealizovaných služieb a pod.	Bodové kritérium	0 bodov	Žiadateľ nedokáže zabezpečiť potrebné technické zázemie alebo administratívne kapacity, legislatívne prostredie (analogicky podľa typu projektu) s cieľom zabezpečenia udržateľnosti výstupov/výsledkov projektu po ukončení realizácie jeho aktivít. Žiadateľ nevyhodnotil možné riziká udržateľnosti projektu vrátane spôsobu ich predchádzania a ich manažmentu.
					2 body	Žiadateľ dokáže zabezpečiť potrebné technické zázemie alebo administratívne kapacity, legislatívne prostredie (analogicky podľa typu projektu) s cieľom zabezpečenia

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

P. č.	Kritérium	Skupina kritérií ⁹	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
						udržateľnosti výstupov/výsledkov projektu po ukončení realizácie jeho aktivít. Žiadateľ vyhodnotil možné riziká udržateľnosti projektu vrátane spôsobu ich predchádzania a ich manažmentu.
5.	Posúdenie inovatívnosti projektu	1	Posudzuje sa, či má projekt inovatívny charakter. Inovatívny charakter predstavuje zavádzanie nových postupov, nového prístupu, predstavenie nových výrobkov, štúdií alebo spôsobu realizácie projektu, ktoré na danom území neboli doteraz aplikované.	Bodové kritérium	2 body	Projekt má inovatívny charakter.
					0 bodov	Projekt nemá inovatívny charakter.
6.	Oprávnenosť výdavkov (vecná oprávnenosť, účelnosť a nevyhnutnosť).	4	Posudzuje sa, či sú žiadane výdavky projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ vecne (obsahovo) oprávnené v zmysle podmienok výzvy, ▪ účelné z hľadiska predpokladu naplnenia stanovených cieľov projektu, ▪ nevyhnutné na realizáciu aktivít projektu V prípade identifikácie výdavkov, ktoré nespĺňajú uvedené kritériá hodnotiteľ tieto výdavky v zodpovedajúcej výške skráti.	Vylučujúce	áno	70% a viac finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových oprávnených výdavkov projektu je možné považovať za oprávnené.

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

P. č.	Kritérium	Skupina kritérií ⁹	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
					nie	Menej ako 70% finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových oprávnených výdavkov projektu nie je možné považovať za oprávnené.
7.	Efektívnosť a hospodárnosť výdavkov projektu	4	<p>Posudzuje sa, či navrhnuté výdavky projektu spĺňajú podmienku hospodárnosti a efektívnosti, t.j. či zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase. Uvedené sa overuje prostredníctvom stanovených benchmarkov (mernej investičnej náročnosti projektu) a/alebo finančných limitov, príp. zrealizovaného verejného obstarávania, vykonaného prieskumu trhu alebo ďalších nástrojov na overenie hospodárnosti a efektívnosti výdavkov (napr. znalecký posudok).</p> <p>V prípade identifikácie výdavkov, ktoré nespĺňajú uvedené kritériá hodnotiteľ tieto výdavky v zodpovedajúcej výške skráti.</p>	Vylučujúce	áno	Žiadane výdavky projektu sú hospodárne a efektívne a zodpovedajú obvyklým cenám v danom čase a mieste a spĺňajú cieľ minimalizácie nákladov pri dodržaní požadovanej kvality výstupov.
					nie	Žiadane výdavky projektu nie sú hospodárne a efektívne, nezodpovedajú obvyklým cenám v danom čase a mieste, nespĺňajú cieľ minimalizácie nákladov pri dodržaní požadovanej kvality výstupov.
8.	Finančná charakteristika žiadateľa	4	Posudzuje sa finančná situácia/stabilita užívateľa, a to podľa vypočítaných hodnôt ukazovateľov vychádzajúc z účtovnej závierky užívateľa.	Bodové kritérium	1 bodov	Subjekt s nepriaznivou finančnou situáciou

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií ⁹	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
			V prípade verejného sektora sa komplexne posudzujú ukazovatele likvidity a ukazovatele zadlženosťi. V prípade súkromného sektora sa finančné zdravie posúdi na základe modelu hodnotenia firmy tzv. Altmanov index.		2 body	Subjekt s neurčitou finančnou situáciou
					3 bodov	Subjekt s dobrou finančnou situáciou
9.	Finančná udržateľnosť projektu	4	Posudzuje sa zabezpečenie udržateľnosti projektu, t.j. finančného krycia prevádzky projektu počas celého obdobia udržateľnosti projektu prostredníctvom finančnej analýzy projektu.	Vylučujúce kritérium	áno	Finančná udržateľnosť je zabezpečená.
					nie	Finančná udržateľnosť nie je zabezpečená.
10.	Vytvorenie pracovného miesta ¹⁰	1	Posudzuje sa, či žiadateľ vytvorí minimálne 0,5 úväzkové pracovné miesto FTE	Vylučujúce kritérium	áno	Žiadateľ sa zaviazał vytvoriť minimálne 0,5 úväzkové pracovné miesto FTE. Pracovné miesto musí byť udržateľné minimálne 3 roky od finančného ukončenia projektu.
					nie	Žiadateľ sa nezaviazał vytvoriť minimálne 0,5 úväzkové pracovné miesto FTE.

¹⁰ Platí len pre hlavnú aktivitu A1

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií ⁹	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
11.	Hodnota vytvoreného pracovného miesta ¹¹	1	Posudzuje sa hodnota vytvoreného pracovného miesta. Hodnota pracovného miesta sa vypočíta ako výška schváleného príspevku k plánovanej hodnote merateľného ukazovateľa A104 Počet vytvorených pracovných miest.	Bodové kritérium	0 bodov	Ak je hodnota pracovného miesta FTE rovná alebo vyššia ako 100 000 EUR
					4 body	Ak je hodnota pracovného miesta FTE nižšia ako 100 000 EUR a rovná alebo vyššia ako 50 000 Eur
					8 bodov	Ak je hodnota pracovného miesta FTE nižšia ako 50 000 EUR
12.	Projekt má dostatočnú pridanú hodnotu pre územie	1	Projekt má dostatočnú úroveň z hľadiska zabezpečenia komplexnosti služieb v území alebo z hľadiska jeho využiteľnosti v území	Vylučovacie kritérium	áno	Projekt má dostatočnú úroveň z hľadiska zabezpečenia komplexnosti služieb v území alebo z hľadiska jeho využiteľnosti, projekt nie je čiastkový a je možné pomenovať jeho reálny dopad na územie a ciele stratégie.
					nie	Projekt nemá dostatočnú úroveň z hľadiska zabezpečenia komplexnosti služieb v území alebo z hľadiska jeho využiteľnosti, projekt má skôr čiastkový charakter a nie je možné pomenovať jeho reálny dopad na územie a ciele stratégie.

¹¹ Platí len pre hlavnú aktivitu A1

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

Dobrovoľné kritériá – preddefinované RO pre IROP

Tabuľka 7 Dobrovoľné kritériá všeobecné– platia pre všetky hlavné aktivity projektu

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
1	Projekt vytvorí nové pracovné miesto pre osobu zo znevýhodnených skupín.	1	Posudzuje sa na základe preukázanej garancie užívateľa, že projektom vytvorené pracovné miesto obsadí zamestnancom zo znevýhodnených skupín ako sú tieto definované vo výzve MAS.	Bodové kritérium	0 bodov	nie
					2 body	áno
2	Projekt zohľadňuje miestne špecifiká	2	Posudzuje sa na základe žiadateľom poskytnutých informácií o realizácii projektu. Miestne špecifiká sú: •charakteristický ráz územia •kultúrny a historický ráz územia •miestne zvyky, gastronómia •miestna architektúra a pod.	Bodové kritérium	0 bodov	nie
					2 body	áno
3	Znížená miera spolufinancovania projektu zo zdrojov príspevku.	2	Posudzuje sa na základe rozdielu medzi maximálnou mierou financovania oprávnených výdavkov projektu MAS z príspevku uvedenou vo výzve a žiadateľom požadovanou mierou financovania oprávnených výdavkov z príspevku.	Bodové kritérium	0 bodov	menej ako 1 p.b.
					1 bod	od 1 do 10 p.b.(vrátane)
					3 body	od 10 do 20 p.b. (vrátane)
					5 bodov	od 20 p.b. a viac
4	Žiadateľovi neboli doteraz schválený žiadenci projekt v rámci výziev MAS.	1	Posudzuje sa na základe databázy schválených projektov v CLLD príslušnej MAS.	Bodové kritérium	0 bodov	áno
					1 bod	nie
5	Prínos realizácie projektu na územie MAS.	1	Posudzuje sa na základe informácií uvedených žiadateľov o pozitívnych vplyvoch výstupov realizovaného projektu na širšie územie MAS.	Bodové kritérium	0 bodov	Projekt má prínos pre jednu obec na území MAS.
					2 body	Projekt má prínos pre dve až tri obce na území MAS.
					4 body	Projekt má prínos pre štyri a viac obcí na území MAS.

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
6	Výška žiadaneho príspevku projektu.	1	Posudzuje sa výška žiadaneho príspevku projektu k celkovej maximálnej hodnote príspevku, ktorý si môže užívateľ nárokováť v rámci podmienok predmetnej výzvy.	Bodové kritérium	0 bodov	viac ako 80%
					2 body	od 50% do 80% (vrátane)
					3 body	od 30% do 50 % (vrátane)
					4 body	menej ako 30 %

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

Tabuľka 8 – pre aktivitu A1 Podpora podnikania a inovácií

P. č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
1	Projektom dosiahne žiadateľ nový výrobok pre firmu	1	Posudzuje sa na základe uznanej hodnoty merateľného ukazovateľa A101 Počet produktov, ktoré sú pre firmu nové. V prípade, ak hodnotiteľ dospeje k záveru, že plánovaná hodnota nie je reálna túto hodnotu zníži. V prípade zníženia na nulu, t.j. žiadny z výrobkov nie je nový pre firmu, zníži plánovanú hodnotu merateľného ukazovateľa na úroveň nula.	Bodové kritérium	0 bodov	Žiadateľ nepredstaví nový výrobok pre firmu.
			2 body		Žiadateľ predstaví nový výrobok pre firmu	
2	Projektom dosiahne žiadateľ nový výrobok na trh	1	Posudzuje sa na základe uznanej hodnoty merateľného ukazovateľa A102 Počet produktov, ktoré sú pre trh nové. V prípade, ak hodnotiteľ dospeje k záveru, že plánovaná hodnota nie je reálna túto hodnotu zníži. V prípade zníženia na nulu, t.j. žiadny z výrobkov nie je nový pre trh, zníži plánovanú hodnotu merateľného ukazovateľa na úroveň nula.	Bodové kritérium	0 bodov	Žiadateľ nepredstaví nový výrobok pre trh
			4 body		Žiadateľ predstaví nový výrobok pre trh	
3	Investícia sa týka výrobkov a služieb, ktoré majú značku kvality, regionálnu značku kvality alebo chránené označenie	1	Posudzuje sa, či žiadateľ realizáciou projektu podporí výrobky, ktoré majú značku kvality, regionálnu registrovanú značku alebo chránené označenie pôvodu.	Bodové kritérium	0 bodov	Žiadateľ realizáciou projektu nepodporí výrobky, ktoré majú značku kvality, regionálnu značku kvality alebo chránené označenie pôvodu.
					2 body	Žiadateľ realizáciou projektu podporí výrobky, ktoré majú značku kvality, regionálnu značku kvality alebo chránené označenie pôvodu.

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

Tabuľka 9 Kritériá pre aktivitu C1 Komunitné sociálne služby

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
1	Zvýšené kapacity poskytovaných komunitných sociálnych služieb.	1	Posudzuje sa na základe uznanej hodnoty merateľného ukazovateľa C104 Zvýšená kapacita podporených zariadení sociálnych služieb. V prípade, ak hodnotiteľ dospeje k záveru, že plánovaná hodnota nie je reálna túto hodnotu zníži.	Bodové kritérium	0 bodov	menej ako 1
					1 bod	zvýšená kapacita od 1 do 4 (vrátane)
					2 body	zvýšená kapacita od 5 do 9 (vrátane)
					4 body	zvýšená kapacita od 10 a viac

Tabuľka 10 Kritériá pre aktivitu D1 Učebne základných škôl

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
1	Kapacita podporenej školskej infraštruktúry základných škôl	1	Posudzuje sa na základe uznanej hodnoty merateľného ukazovateľa D103 Kapacita podporenej školskej infraštruktúry základných škôl. V prípade, ak hodnotiteľ dospeje k záveru, že plánovaná hodnota nie je reálna túto hodnotu zníži.	Bodové kritérium	0 bodov	menej ako 1
					1 bod	kapacita od 1 do 29 (vrátane)
					2 body	kapacita od 29 do 59 (vrátane)
					4 body	kapacita od 60 a viac

Tabuľka 11 Kritériá pre aktivitu D2 Skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
1	Zvýšená kapacita podporenej školskej infraštruktúry materských škôl	1	Posudzuje sa na základe uznanej hodnoty merateľného ukazovateľa D205 Zvýšená kapacita podporenej školskej infraštruktúry materských škôl. V prípade, ak hodnotiteľ dospeje k záveru, že plánovaná hodnota nie je reálna túto hodnotu zníži.	Bodové kritérium	0 bodov	menej ako 1
					1 bod	zvýšená kapacita od 1 do 4 (vrátane)
					2 body	zvýšená kapacita od 5 do 9 (vrátane)
					4 body	zvýšená kapacita od 10 a viac

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

Tabuľka 12 Kritériá pre aktivitu E1 Trhové priestory

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
1	Zvýšenie kapacity trhoviska.	1	Posudzuje sa na základe uznanej hodnoty merateľného ukazovateľa E103 Zvýšenie kapacity trhoviska. V prípade, ak hodnotiteľ dospeje k záveru, že plánovaná hodnota nie je reálna túto hodnotu zníži.	Bodové kritérium	0 bodov	menej ako 1
					1 bod	zvýšená kapacita od 1 do 4 (vrátane)
					2 body	zvýšená kapacita od 5 do 9 (vrátane)
					4 body	zvýšená kapacita od 10 a viac

Tabuľka 13 Kritériá pre aktivitu F1 Verejný vodovod

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
1	Miera pokrycia územia existujúcim vodovodom.	1	Posudzuje sa na základe percentuálneho vyjadrenia už existujúceho vodovodu na území žiadateľa.	Bodové kritérium	0 bodov	Menej ako 85%
					4 body	Viac ako 85%

Tabuľka 14 Kritériá pre aktivitu F2 Verejná kanalizácia

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
1	Miera pokrycia územia existujúcou kanalizáciou.	1	Posudzuje sa na základe percentuálneho vyjadrenia už existujúcej verejnej kanalizácie na území žiadateľa.	Bodové kritérium	0 bodov	Menej ako 85%
					4 body	Viac ako 85%

Zásady aplikácie kritérií:

- Vylučovacie kritériá: Úspešný užívateľ musí splniť všetky povinné vylučovacie kritériá hodnotením „áno“
- Bodové kritériá: Úspešný užívateľ musí splniť všetky bodové kritériá (povinné aj dobrovoľné, ktoré si MAS vyberie) na minimálne 60%.

Pri aplikácii kritérií platí, že sa zaokrúhluje smerom nahor.

Špecifické kritériá MAS

Ide o kritériá, ktoré je žiadateľ oprávnený (nie povinný) definovať samostatne v súlade so stratégou CLLD. Ich počet je však obmedzený na **maximálne 2 kritériá v každej sade kritérií.**

Prijímateľ definuje hodnotiace kritériá v nasledovnej štruktúre:

Tabuľka 15 Špecifické kritériá MAS

P.č.	Kritérium	Skupina kritérií	Predmet hodnotenia	Typ	Hodnotenie	Spôsob aplikácie
	výstižný názov kritéria	Uvedie sa podľa predmetu hodnotenia	Uvedie sa presný predmet hodnotenia a zdroj informácie pre hodnotenie.	Uvedie sa typ hodnotenia: vylučujúce alebo bodovacie)	bodové alebo odpoved' áno/nie	Uvedie sa spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria.
					bodové alebo odpoved' áno/nie	Uvedie sa spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria.

Občianske združenie Dukla ne definuje špecifické kritéria.

Rozlišovacie kritériá

V rámci rozlišovacích kritérií sa aplikuje kritérium valueformoney a/alebo posúdenie vplyvu a dopadu na plnenie stratégie CLLD

Tabuľka 16 – Valueformoney

Hlavná aktivita	Ukazovateľ na úrovni projektu	Merná jednotka ukazovateľa	Spôsob výpočtu
A.1 Podpora podnikania a inovácií	A104 Počet vytvorených pracovných miest.	FTE	výška príspevku v EUR na hlavnú aktivitu projektu / FTE
B1. Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry	-----	-----	neaplikuje sa
B2. Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel	-----	-----	neaplikuje sa
B3. Nákup vozidiel spoločnej dopravy osôb	-----	-----	neaplikuje sa
C1.Komunitné sociálne služby	C104 Zvýšená kapacita podporených zariadení sociálnych služieb.	Miesto v sociálnych službách	výška príspevku v EUR na hlavnú aktivitu projektu / Miesto v sociálnych službách
C2. Terénnne a ambulantné služby	-----	-----	neaplikuje sa
D1. Učebne základných škôl	D103 Kapacita podporenej školskej infraštruktúry základných škôl.	Žiak	výška príspevku v EUR na hlavnú aktivitu projektu / počet žiak
D2. Skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení	D205 Zvýšená kapacita podporenej školskej infraštruktúry materských škôl.	Dieta	výška príspevku v EUR na hlavnú aktivitu projektu / počet detí
E1. Trhové priestory	E103 Zvýšenie kapacity trhoviska.	počet	výška príspevku v EUR na hlavnú aktivitu projektu / počet
F1. Verejný vodovod	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou pitnej vody	EO	výška príspevku v EUR na hlavnú aktivitu projektu / EO
F2. Verejná kanalizácia	Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd	EO	výška príspevku v EUR na hlavnú aktivitu projektu / EO

Príloha č. 3f Príručky pre žiadateľa

Posúdenie vplyvu a dopadu projektu na plnenie stratégie CLLD

Odborní hodnotitelia posúdia projekty na hranici alokácie z hľadiska ich vplyvu a dopadu na plnenie stratégie CLLD.

Kritéria pre výber projektov užívateľov stanovené žiadateľom

Žiadateľ v súlade s vyšie uvedenými pravidlami stanovuje kritériá výberu projektov užívateľov. Pri stanovovaní kritérií tieto kategorizuje do nasledovných štyroch skupín:

1. Príspevok navrhovaného projektu k cieľom a výsledkom IROP a CLLD,

2. Navrhovaný spôsob realizácie projektu

Ide o kritériá, ktorými žiadateľ posúdi prepojenie navrhovaných aktivít s výsledkami a cieľmi projektu, posúdenie vhodnosti navrhovaných aktivít a spôsobu ich realizácie posúdenie navrhovaných aktivít z vecného, časového hľadiska a z hľadiska ich prevádzkovej a technickej udržateľnosti, posúdenie reálnosti plánovanej hodnoty merateľných ukazovateľov s ohľadom na časové, finančné a vecné hľadisko.

3. Administratívna a prevádzková kapacita užívateľa

Posúdenie dostatočných administratívnych a prípadne odborných kapacít užívateľa na riadenie a odbornú realizáciu projektu.

4. Finančná a ekonomická stránka projektu

Posúdenie oprávnenosti navrhovaných výdavkov v zmysle výzvy, overenie hospodárnosti a efektívnosti navrhovaných výdavkov, posúdenie zrealizovanej finančnej analýzy, hodnotenie finančnej a ekonomickej výkonnosti subjektu užívateľa vo vzťahu ku schopnosti zabezpečiť finančnú udržateľnosť projektu

Platí, že pri rovnosti bodov dochádza k aplikácii Rozlišovacích kritérií.

Aktivita A1. Podpora podnikania a inovácií

Hodnotiace kritériá

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
1.	Príspevok navrhovaného projektu k cieľom a výsledkom IROP a CLLD				
1.1	Súlad projektu s programovou stratégou IROP	Posudzuje sa súlad projektu s programovou stratégou IROP, prioritnou osou č. 5 – Miestny rozvoj vedený komunitou, t.j. súlad s: <ul style="list-style-type: none"> ▪ očakávanými výsledkami, definovanými oprávnenými aktivitami.	Vylučujúce	áno	Zameranie projektu je v súlade s programovou stratégou IROP.
				nie	Zameranie projektu nie je v súlade s programovou stratégou IROP.
1.2	Súlad projektu so stratégou CLLD	Posudzuje sa súlad projektu so Stratégiou CLLD.	Vylučujúce	áno	Zameranie projektu je v súlade so stratégou CLLD.
				nie	Zameranie projektu nie je v súlade so stratégou CLLD.
1.3	Posúdenie inovatívnosti projektu	Posudzuje sa, či má projekt inovatívny charakter. Inovatívny charakter predstavuje zavádzanie nových postupov, nového prístupu, predstavenie nových výrobkov, štúdií alebo spôsobu realizácie projektu, ktoré na danom území neboli doteraz aplikované.	Bodové kritérium	2 body	Projekt má inovatívny charakter.
				0 bodov	Projekt nemá inovatívny charakter.
1.4	Vytvorenie pracovného miesta	Posudzuje sa, či žiadateľ vytvorí minimálne 0,5 úväzkové pracovné miesto FTE	Vylučujúce	áno	Žiadateľ sa zaviazal vytvoriť minimálne 0,5 úväzkové pracovné miesto FTE. Pracovné miesto musí byť udržateľné minimálne 3 roky od finančného ukončenia projektu.

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
				nie	Žiadateľ sa nezaviazal vytvoriť minimálne 0,5 úväzkové pracovné miesto FTE.
1.5	Hodnota vytvoreného pracovného miesta	Posudzuje sa hodnota vytvoreného pracovného miesta. Hodnota pracovného miesta sa vypočíta ako výška schváleného príspevku k plánovanej hodnote merateľného ukazovateľa A104 <i>Počet vytvorených pracovných miest</i> .	Bodové kritérium	0 bodov	Ak je hodnota pracovného miesta FTE rovná alebo vyššia ako 100 000 EUR
				4 body	Ak je hodnota pracovného miesta FTE nižšia ako 100 000 EUR a rovná alebo vyššia ako 50 000 Eur
				8 bodov	Ak je hodnota pracovného miesta FTE nižšia ako 50 000 EUR
1.6	Projekt má dostatočnú pridanú hodnotu pre územie	Projekt má dostatočnú úroveň z hľadiska zabezpečenia komplexnosti služieb v území alebo z hľadiska jeho využiteľnosti v území	Vylučovacie kritérium	áno	Projekt má dostatočnú úroveň z hľadiska zabezpečenia komplexnosti služieb v území alebo z hľadiska jeho využiteľnosti, projekt nie je čiastkový a je možné pomenovať jeho reálny dopad na územie a ciele stratégie.
				nie	Projekt nemá dostatočnú úroveň z hľadiska zabezpečenia komplexnosti služieb v území alebo z hľadiska jeho využiteľnosti, projekt má skôr čiastkový charakter a nie je možné pomenovať jeho reálny dopad na územie a ciele stratégie.
2.	Navrhovaný spôsob realizácie projektu				
2.1	Vhodnosť a prepojenosť navrhovaných aktivít projektu vo vzťahu k východiskovej situácii	<p>Posudzuje sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ či aktivity nadvádzajú na východiskovú situáciu, ▪ či sú dostatočne zrozumiteľné a je zrejmé, čo chce žiadateľ dosiahnuť, ▪ či aktivity napĺňajú povinné merateľné ukazovatele. 	Vylučujúce	áno	Všetky hlavné aktivity projektu sú odôvodnené z pohľadu východiskovej situácie, sú zrozumiteľne definované a ich realizáciou sa dosiahnu plánované ciele projektu.
				nie	Minimálne jedna z hlavných aktivít projektu nie je odôvodnená z pohľadu východiskovej situácie a potrieb žiadateľa, nenapĺňa

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
	a k stanoveným cieľom projektu				merateľný ukazovateľ opatrenia, resp. projekt neobsahuje aktivity, ktoré sú nevyhnutné pre jeho realizáciu. Zistené nedostatky sú závažného charakteru.
2.2	Projekt zohľadňuje miestne špecifiká	<p>Posudzuje sa na základe žiadateľom poskytnutých informácií o realizácii projektu.</p> <p>Miestne špecifiká sú:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristický ráz územia • kultúrny a historický ráz územia • miestne zvyky, gastronómia • miestna architektúra a pod. 	Bodové kritérium	0 bodov	nie
				2 body	áno
3.	Administratívna a prevádzková kapacita užívateľa				
3.1	Posúdenie prevádzkovej a technickej udržateľnosti projektu	<p>Posudzuje sa kapacita žiadateľa na zabezpečenie udržateľnosti výstupov projektu po realizácii projektu (podľa relevantnosti): zabezpečenie technického zázemia, administratívnych kapacít, zrealizovaných služieb a pod</p>	Bodové kritérium	0 bodov	Žiadateľ nedokáže zabezpečiť potrebné technické zázemie alebo administratívne kapacity, legislatívne prostredie (analogicky podľa typu projektu) s cieľom zabezpečenia udržateľnosti výstupov/výsledkov projektu po ukončení realizácie jeho aktivít. Žiadateľ nevyhodnotil možné riziká udržateľnosti projektu vrátane spôsobu ich predchádzania a ich manažmentu.
				2 body	Žiadateľ dokáže zabezpečiť potrebné technické zázemie alebo administratívne kapacity, legislatívne prostredie (analogicky podľa typu projektu) s cieľom zabezpečenia udržateľnosti výstupov/výsledkov projektu po ukončení realizácie jeho aktivít. Žiadateľ vyhodnotil možné riziká udržateľnosti

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
					projektu vrátane spôsobu ich predchádzania a ich manažmentu.
4.	Finančná a ekonomická stránka projektu				
4.1	Oprávnenosť výdavkov (vecná oprávnenosť, účelnosť a nevyhnutnosť).	Posudzuje sa, či sú žiadane výdavky projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ vecne (obsahovo) oprávnené v zmysle podmienok výzvy, ▪ účelné z hľadiska predpokladu naplnenia stanovených cieľov projektu, ▪ nevyhnutné na realizáciu aktivít projektu V prípade identifikácie výdavkov, ktoré nespĺňajú uvedené kritériá hodnotiteľ tieto výdavky v zodpovedajúcej výške skráti.	Vylučujúce	áno	70% a viac finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových oprávnených výdavkov projektu je možné považovať za oprávnené.
				nie	Menej ako 70% finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových oprávnených výdavkov projektu nie je možné považovať za oprávnené.
4.2	Efektívnosť a hospodárnosť výdavkov projektu	Posudzuje sa, či navrhnuté výdavky projektu spĺňajú podmienku hospodárnosti a efektívnosti, t.j. či zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase. Uvedené sa overuje prostredníctvom stanovených benchmarkov (mernej investičnej náročnosti projektu) a/alebo finančných limitov, príp. zrealizovaného verejného obstarávania, vykonaného prieskumu trhu alebo ďalších nástrojov na overenie hospodárnosti a efektívnosti výdavkov (napr. znalecký posudok).	Vylučujúce	áno	Žiadane výdavky projektu sú hospodárne a efektívne a zodpovedajú obvyklým cenám v danom čase a mieste a splňajú cieľ minimalizácie nákladov pri dodržaní požadovanej kvality výstupov.

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
		V prípade identifikácie výdavkov, ktoré nespĺňajú uvedené kritériá hodnotiteľ tieto výdavky v zodpovedajúcej výške skráti		nie	Žiadané výdavky projektu nie sú hospodárne a efektívne, nezodpovedajú obvyklým cenám v danom čase a mieste, nespĺňajú cieľ minimalizácie nákladov pri dodržaní požadovanej kvality výstupov.
4.3	Finančná charakteristika žiadateľa	Posudzuje sa finančná situácia/stabilita užívateľa, a to podľa vypočítaných hodnôt ukazovateľov vychádzajúc z účtovnej závierky užívateľa.	Bodové kritérium	1 bodov	Subjekt s nepriaznivou finančnou situáciou
		V prípade verejného sektora sa komplexne posudzujú ukazovatele likvidity a ukazovatele zadlženosťi. V prípade súkromného sektora sa finančné zdravie posúdi na základe modelu hodnotenia firmy tzv. Altmanov index.		2 body	Subjekt s neurčitou finančnou situáciou
				3 bodov	Subjekt s dobrou finančnou situáciou
4.4	Finančná udržateľnosť projektu	Posudzuje sa zabezpečenie udržateľnosti projektu, t.j. finančného krycia prevádzky projektu počas celého obdobia udržateľnosti projektu prostredníctvom finančnej analýzy projektu.	Vylučujúce kritérium	áno	Finančná udržateľnosť je zabezpečená.
				nie	Finančná udržateľnosť nie je zabezpečená.

Aktivita B2. Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel

Hodnotiace kritériá:

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
1. Príspevok navrhovaného projektu k cieľom a výsledkom IROP a CLLD					
1.1	Súlad projektu s programovou stratégiou IROP	<p>Posudzuje sa súlad projektu s programovou stratégiou IROP, prioritnou osou č. 5 – Miestny rozvoj vedený komunitou, t.j. súlad s:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ očakávanými výsledkami, definovanými oprávnenými aktivitami. 	Vylučujúce	áno	Zameranie projektu je v súlade s programovou stratégiou IROP.
				nie	Zameranie projektu nie je v súlade s programovou stratégiou IROP.
1.2	Súlad projektu so stratégou CLLD	Posudzuje sa súlad projektu so Stratégiou CLLD.	Vylučujúce	áno	Zameranie projektu je v súlade so stratégou CLLD.
				nie	Zameranie projektu nie je v súlade so stratégou CLLD.
1.3	Posúdenie inovatívnosti projektu	Posudzuje sa, či má projekt inovatívny charakter. Inovatívny charakter predstavuje zavádzanie nových postupov, nového prístupu, predstavenie nových výrobkov, štúdií alebo spôsobu realizácie projektu, ktoré na danom území neboli doteraz aplikované.	Bodové kritérium	2 body	Projekt má inovatívny charakter.
				0 bodov	Projekt nemá inovatívny charakter.
1.4		Projekt má dostatočnú úroveň z hľadiska zabezpečenia komplexnosti služieb v území alebo z hľadiska jeho využiteľnosti v území		áno	Projekt má dostatočnú úroveň z hľadiska zabezpečenia komplexnosti služieb v území alebo z hľadiska jeho využiteľnosti, projekt

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
	Projekt má dostatočnú pridanú hodnotu pre územie		Vylučovacie kritérium		nie je čiastkový a je možné pomenovať jeho reálny dopad na územie a ciele stratégie.
				nie	Projekt nemá dostatočnú úroveň z hľadiska zabezpečenia komplexnosti služieb v území alebo z hľadiska jeho využiteľnosti, projekt má skôr čiastkový charakter a nie je možné pomenovať jeho reálny dopad na územie a ciele stratégie.
2.	Navrhovaný spôsob realizácie projektu				
2.1	Vhodnosť a prepojenosť navrhovaných aktivít projektu vo vzťahu k východiskovej situácii a k stanoveným cieľom projektu	<p>Posudzuje sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ či aktivity nadväzujú na východiskovú situáciu, ▪ či sú dostatočne zrozumiteľné a je zrejmé, čo chce žiadateľ dosiahnuť, ▪ či aktivity napĺňajú povinné merateľné ukazovatele. 	Vylučujúce	áno	Všetky hlavné aktivity projektu sú odôvodnené z pohľadu východiskovej situácie, sú zrozumiteľne definované a ich realizáciou sa dosiahnu plánované ciele projektu.
				nie	Minimálne jedna z hlavných aktivít projektu nie je odôvodnená z pohľadu východiskovej situácie a potrieb žiadateľa, nenapĺňa merateľný ukazovateľ opatrenia, resp. projekt neobsahuje aktivity, ktoré sú nevyhnutné pre jeho realizáciu. Zistené nedostatky sú závažného charakteru.
2.2	Projekt zohľadňuje miestne špecifiká	<p>Posudzuje sa na základe žiadateľom poskytnutých informácií o realizácii projektu.</p> <p>Miestne špecifiká sú:</p> <ul style="list-style-type: none"> •charakteristický ráz územia •kultúrny a historický ráz územia •miestne zvyky, gastronómia •miestna architektúra a pod. 	Bodové kritérium	0 bodov	nie
				2 body	áno

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
3.	Administratívna a prevádzková kapacita užívateľa				
3.1	Posúdenie prevádzkovej a technickej udržateľnosti projektu	Posudzuje sa kapacita žiadateľa na zabezpečenie udržateľnosti výstupov projektu po realizácii projektu (podľa relevantnosti): zabezpečenie technického zázemia, administratívnych kapacít, zrealizovaných služieb a pod	Bodové kritérium	0 bodov	Žiadateľ nedokáže zabezpečiť potrebné technické zázemie alebo administratívne kapacity, legislatívne prostredie (analogicky podľa typu projektu) s cieľom zabezpečenia udržateľnosti výstupov/výsledkov projektu po ukončení realizácie jeho aktivít. Žiadateľ nevyhodnotil možné riziká udržateľnosti projektu vrátane spôsobu ich predchádzania a ich manažmentu.
				2 body	Žiadateľ dokáže zabezpečiť potrebné technické zázemie alebo administratívne kapacity, legislatívne prostredie (analogicky podľa typu projektu) s cieľom zabezpečenia udržateľnosti výstupov/výsledkov projektu po ukončení realizácie jeho aktivít. Žiadateľ vyhodnotil možné riziká udržateľnosti projektu vrátane spôsobu ich predchádzania a ich manažmentu.
4.	Finančná a ekonomická stránka projektu				
4.1	Oprávnenosť výdavkov (vecná oprávnenosť, účelnosť a nevyhnutnosť).	Posudzuje sa, či sú žiadane výdavky projektu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ vecne (obsahovo) oprávnené v zmysle podmienok výzvy, ▪ úcelné z hľadiska predpokladu naplnenia stanovených cieľov projektu, ▪ nevyhnutné na realizáciu aktivít projektu 	Vylučujúce	áno	70% a viac finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových oprávnených výdavkov projektu je možné považovať za oprávnené.
				nie	Menej ako 70% finančnej hodnoty žiadateľom definovaných celkových oprávnených výdavkov projektu nie je možné považovať za oprávnené.

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
		V prípade identifikácie výdavkov, ktoré nespĺňajú uvedené kritériá hodnotiteľ tieto výdavky v zodpovedajúcej výške skráti.			
4.2	Efektívnosť a hospodárnosť výdavkov projektu	Posudzuje sa, či navrhnuté výdavky projektu splňajú podmienku hospodárnosti a efektívnosti, t.j. či zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase. Uvedené sa overuje prostredníctvom stanovených benchmarkov (mernej investičnej náročnosti projektu) a/alebo finančných limitov, príp. zrealizovaného verejného obstarávania, vykonaného prieskumu trhu alebo ďalších nástrojov na overenie hospodárnosti a efektívnosti výdavkov (napr. znalecký posudok).	Vylučujúce	áno	Žiadané výdavky projektu sú hospodárne a efektívne a zodpovedajú obvyklým cenám v danom čase a mieste a spĺňajú cieľ minimalizácie nákladov pri dodržaní požadovanej kvality výstupov.
		V prípade identifikácie výdavkov, ktoré nespĺňajú uvedené kritériá hodnotiteľ tieto výdavky v zodpovedajúcej výške skráti		nie	Žiadané výdavky projektu nie sú hospodárne a efektívne, nezodpovedajú obvyklým cenám v danom čase a mieste, nespĺňajú cieľ minimalizácie nákladov pri dodržaní požadovanej kvality výstupov.
4.3	Finančná charakteristika žiadateľa	Posudzuje sa finančná situácia/stabilita užívateľa, a to podľa vypočítaných hodnôt ukazovateľov vychádzajúc z účtovnej závierky užívateľa.	Bodové kritérium	1 bodov	Subjekt s nepriaznivou finančnou situáciou
				2 body	Subjekt s neurčitou finančnou situáciou

P.č.	Kritérium	Predmet hodnotenia	Typ kritéria	Hodnotenie	Spôsob aplikácie hodnotiaceho kritéria
		V prípade verejného sektora sa komplexne posudzujú ukazovatele likvidity a ukazovatele zadlženosťi. V prípade súkromného sektora sa finančné zdravie posúdi na základe modelu hodnotenia firmy tzv. Altmanov index.		3 bodov	Subjekt s dobrou finančnou situáciou
4.4	Finančná udržateľnosť projektu	Posudzuje sa zabezpečenie udržateľnosti projektu, t.j. finančného krycia prevádzky projektu počas celého obdobia udržateľnosti projektu prostredníctvom finančnej analýzy projektu.	Vylučujúce kritérium	áno	Finančná udržateľnosť je zabezpečená.
				nie	Finančná udržateľnosť nie je zabezpečená.

6. Podmienky poskytnutia príspevku

Žiadateľ túto časť nemení.

Žiadateľ je povinný primerane aplikovať pri vyhlasovaní výziev na výber projektov užívateľov nasledovné podmienky poskytnutia príspevku:

1. Právna forma, resp. právna forma a veľkosť podniku
2. Podmienka, že žiadateľ nie je podnikom v tăžkostiah
3. Podmienka finančnej spôsobilosti spolufinancovania projektu
4. Podmienka, že žiadateľ má schválený program rozvoja a príslušnú územnoplánovaciu dokumentáciu (týka sa len obce/VÚC)
5. Podmienka, že žiadateľ ani jeho štatutárny orgán, ani žiadny člen štatutárneho orgánu, ani prokurista/i, ani osoba splnomocnená zastupovať žiadateľa v procese schvaľovania žiadosti o príspevok neboli právoplatne odsúdení za niektorý z vybraných trestných činov
6. Podmienka, že žiadateľ, ktorým je právnická osoba, nemá právoplatným rozsudkom uložený trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie, trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie alebo trest zákazu účasti vo verejnem obstarávaní
7. Podmienka oprávnenosti aktivít projektu
8. Podmienka pre najskorší možný začiatok, resp. ukončenie realizácie aktivít projektu
9. Podmienka, že projekt je realizovaný na území MAS
10. Súlad s horizontálnymi princípmi
11. Oprávnenosť výdavkov projektu
12. Podmienky splnenia kritérií pre výber projektov
13. Podmienky vyplývajúce zo schémy pomoci (ak relevantné)
14. Podmienka neporušenia zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania
15. Vyhlásené VO na hlavné aktivity projektu
16. Podmienka mať povolenia na realizáciu aktivít projektu
17. Podmienka mať vysporiadané majetkovo-právne vzťahy
18. Maximálna a minimálna výška príspevku
19. Časová oprávnenosť realizácie projektu
20. Podmienky poskytnutia príspevku z hľadiska definovania merateľných ukazovateľov projektu

RO pre IROP upraví podmienky a rozsah aplikácie podmienok poskytnutia príspevku v rámci usmernení vydávaných RO pre IROP, ktoré sú pre žiadateľa záväzné.